

בנק ירושלים

דוח על הסיכונים: גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2016

הדוח על הסיכונים ומידע פיקוחי נוסף בדבר הון פיקוחי על פי הוראות באזל III הכולל תיאור המאפיינים העיקריים של מכשירי הון פיקוחיים שהונפקו על ידי הבנק נכללים באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.bankjerusalem.co.il> כמו כן, הדוח על הסיכונים של הבנק נמצא באתר מגנ"א של רשות ניירות ערך
www.magna.isa.gov.il

תוכן העניינים**עמוד**

3	אינדקס טבלאות הגילוי
5	מטרה ועקרון הגילוי
6	מידע צופה פני עתיד
7	רקע – תיאור הפרופיל העסקי של הבנק
9	סקירת התמצית של פרופיל הסיכון של הבנק
10	מסגרת הוראות רגולטוריות
14	מבנה ההון
14	מבנה ההון הרגולטורי
15	ההון המוחשי (TANGIBLE COMMON EQUITY) והלימות הון ביישום מלא של הוראות באזל III
27	הלימות ההון
30	מידע נוסף על נכסים משוקללים בסיכון
33	יחס מינוף
36	חשיפות סיכון, הערכה וניהול הסיכונים
36	ממשל תאגידי לניהול הסיכונים
36	סיכון אשראי
36	ניתוח של חשיפות סיכון אשראי וניהול סיכון האשראי
37	ריכוזיות האשראי
37	סיכון ריכוזיות ענפי משק
37	טיפול באשראי בעיית
37	ניתוח חשיפות אשראי בגין הלוואות לדיר
40	מידע בדבר חשיפות אשראי
53	חשיפות אשראי ודרישות הון לפי הגישה הסטנדרטית
54	הפחתת סיכון אשראי
62	סיכונים אשראי בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
64	סיכונים שוק
64	ניהול סיכונים שוק
65	ניתוח של חשיפות בגין סיכונים שוק וניהול פוזיציות
71	סיכון תפעולי
74	סיכון ריבית
76	מידע נוסף על סיכונים אחרים
77	יחס כיסוי הנזילות
81	ניהול סיכון הנזילות וסיכון מימון
85	נספחים

אינדקס טבלאות הגילוי

טבלה מס'	נושא	עמוד
טבלה 1:	מדדי ביצוע עיקריים [אחר]	11
טבלה 2:	הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון [נדבך 3]	15
טבלה 3:	חישוב יחס ההון [נדבך 3]	16
טבלה 4:	הרכב ההון הפיקוחי לצורך חישוב יחס הלימות ההון והפניות לרכיבי ההון הפיקוחי [נדבך 3]	17
טבלה 5:	הרכב המאזן הפיקוחי [נדבך 3]	24
טבלה 6:	דוח תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי [EDTF]	26
טבלה 7:	פירוט גישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון הפיקוחי [נדבך 3]	27
טבלה 8:	רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכויי שוק וסיכון תפעולי [נדבך 3]	29
טבלה 9:	נכסי סיכון לפי חלוקה לפעילות עסקית [EDTF]	30
טבלה 10:	תנועות בנכסים משוקללים בסיכון [EDTF]	31
טבלה 11:	יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים [נדבך 3]	33
טבלה 12:	השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף [נדבך 3]	34
טבלה 13:	יחס המינוף [נדבך 3]	35
טבלה 14:	התפתחות ביצועי האשראי לדיר [אחר]	38
טבלה 15:	נתונים כלליים על ביצועי משכנתאות [אחר]	38
טבלה 16:	חשיפות סיכון אשראי לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי [נדבך 3]	40
טבלה 17:	סך החשיפות העיקריות למדינות זרות [נדבך 3]	41
טבלה 18:	פיצול התיק לפי התקופה לפירעון ולפי סוג חשיפות אשראי עיקריים	42
טבלה 19:	חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי חשיפות אשראי עיקריות [נדבך 3]	43
טבלה 20:	הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרות הפרשה פרטנית וקבוצתית והוצאות בגין הפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות נטו לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי [נדבך 3]	45
טבלה 21:	איכות אשראי ופיגורים [נדבך 3]	48
טבלה 22:	הפרשה להפסדי אשראי [נדבך 3]	50
טבלה 23:	תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי [נדבך 3]	52
טבלה 24:	מיפוי לדירוגי חברות הדירוג הבינלאומיות המוכרות [נדבך 3]	53
טבלה 25:	סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני הפחתת סיכון אשראי [נדבך 3]	55
טבלה 26:	סכום חשיפות האשראי ברוטו לאחר הפחתת סיכון אשראי [נדבך 3]	57
טבלה 27:	פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי [נדבך 3]	59
טבלה 28:	חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים [נדבך 3]	63
טבלה 29:	דרישות ההון בגין סיכויי השוק [נדבך 3]	64
טבלה 30:	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה [אחר]	66
טבלה 31:	פירוט החשיפה במונחי VAR בתיק למסחר	70
טבלה 32:	היתרה המאזנית של ההשקעות במניות בתיק הבנקאי ושווין ההוגן של השקעות אלו [נדבך 3]	72
טבלה 33:	השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי ודרישות ההון בגין [נדבך 3]	73
טבלה 34:	רגישות הון הבנק לשינויים מקבילים בעקומי הריבית [נדבך 3]	74
טבלה 35:	סיכום סיכונים מובילים ומתפתחים [EDTF]	76
טבלה 36:	יחס כיסוי נזילות [נדבך 3]	78
טבלה 37:	מלאי הנכסים הנזילים [EDTF]	81
טבלה 38:	סוגי פיקדונות שגויסו בישראל לפי סוג מפקיד [אחר]	83
טבלה 39:	פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד [אחר]	83
טבלה 40:	סיכום של נכסים משועבדים ולא משועבדים [EDTF]	84
טבלה 41:	מילון מונחים [EDTF]	85
טבלה 42:	אינדקס [EDTF]	92

הדוח על הסיכונים - כללי

אנו מתכבדים להגיש דוח על הסיכונים ליום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "דוח על הסיכונים"). הדוח על הסיכונים, ערוך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר דרישות הגילוי המפורטות בנדבך 3 של באזל ומידע נוסף על סיכונים. בנוסף, הדוח ערוך בהתאם לנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר דוח רבעוני של תאגיד בנקאי ואינו כולל את כל המידע הנדרש בדוחות השנתיים המלאים. יש לקרוא אותו יחד עם הדוח על הסיכונים של הבנק ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (להלן: "דוח על הסיכונים שנתי").

דוח על הסיכונים זה כולל מידע נלווה ומשלים לדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ.

הדוח נועד לאפשר לקוראי הדוחות של הבנק להעריך מידע משמעותי שכלול בהם לגבי יישום מסגרת העבודה של ועדת באזל, ההון, חשיפות הסיכון, תהליכי הערכת הסיכון.

מיכאל בן-ישי
סמנכ"ל, מנהל סיכונים ראשי

גיל טופז
מנהל כללי

זאב נהרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח: 17 נובמבר 2016

מטרה ועקרון הגילוי

החל מהדיווח הכספי לשנת 2015 הבנק מיישם את דרישות הדיווח והגילוי שנכללו במסגרת החוזר של הפיקוח על הבנקים בנושא "עדכון מבנה הדוח לציבור של תאגיד בנקאי ושל חברות כרטיסי אשראי", אשר שינה את המבנה של הדוחות הכספיים לציבור של תאגידים בנקאיים וכן קבע דרישות גילוי נוספות בקשר לחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם.

מטרת השינויים הינה שיפור איכות הדיווח לציבור על ידי הפיכת המידע בדוח לציבור לשימושי ונגיש יותר לקורא הדוח, הגברת האחידות במערכת הבנקאית באופן הצגת הדוחות לציבור וגיבוש מתכונת לדוח השנתי לציבור שתהיה מבוססת על פרקטיקות הצגה של בנקים מובילים באירופה ובארה"ב. אחד השינויים המרכזיים הינו פרסום דוח על הסיכונים באתר האינטרנט שכלול מידע כמותי מפורט ומידע איכותי על סקירת הסיכונים ואופן ניהולם.

הדוח ליום 30 בספטמבר 2016 מהווה דוח תמציתי על הסיכונים ונועד לשקף את השינויים שחלו בחשיפת הבנק לסיכונים ודרכי ניהולם, לעומת הדוח על הסיכונים לשנת 2015 והכל בהתאם לדרישות הגילוי והדיווח שנקבעו בהוראות בנק ישראל בנוגע לדוח רבעוני של תאגיד בנקאי.

המידע שנכלל בדוח זה כולל דרישות הגילוי שפורסמו על ידי וועידת באזל (להלן: נדבך 3) ודרישות הגילוי על הסיכונים המבוססות על מקורות אחרים, לרבות דרישות הגילוי שפורסמו על ידי הפורום ליציבות פיננסית (ה-FSF) ודרישות הגילוי שפורסמו על ידי צוות משימה (ה-EDTF) שהוקם על ידי המוסד ליציבות פיננסית (ה-FSB) לשיפור פרקטיקות הגילוי על סיכונים בתאגידים בנקאיים (להלן: EDTF). כמו כן, נכללו דרישות הגילוי הנוספות בהתאם להוראות הדיווח של בנק ישראל והנחיותיו (להלן: מידע אחר).

לאור זאת, הדוח כולל, בין היתר, את דרישות הגילוי הבאות, ככל שרלוונטי:

- גילויים כמותיים על דרישות ההון ועל נכסי הסיכון בגין חשיפות אשראי, שוק ותפעולי;
- גילוי על חשיפות לסיכונים האחרים אליהם חשוף הבנק מעצם טבען של הפעילויות העסקיות שלו, כגון: סיכון משפטי, סיכון ציות, סיכון רגולטורי וסיכון סביבתי;
- מידע איכותי בדבר שינויים משמעותיים שחלו בחשיפות הבנק לסיכונים אלה ואחרים ואופן ניהולן;
- גילויים מכוח המלצות של EDTF ומקורות אחרים כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים ושינויים מהותיים במידע איכותי שנדרש מכוח המלצות כאמור.

דרישות הגילוי החדשות שנכללו בהוראות בנק ישראל יושמו באופן הדרגתי והדוח נערך בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בהוראות המפקח באופן המפורט להלן:

- לגבי כל נתון כמותי שנכלל במסגרת דוח על הסיכונים השנתי לראשונה כתוצאה מדרישות הגילוי החדשות - לא הוצגו מספרי השוואה לתקופה וליום של תקופת הביניים המקבילה בשנה הקודמת.
- לגבי נתונים כמותיים שנכללו בגילויים קודמים במסגרת דרישות הגילוי של נדבך 3, הוצגו נתונים השוואתיים לתקופות המקבילות בשנת הדיווח הקודמת כנדרש בהוראות.
- המידע מבוסס בחלקו על מידע פיננסי שמוצג בדוחות הכספיים של הבנק אשר משמשים בסיס לחישובים של יחסים רגולטוריים בהתאמות הנדרשות ובחלקו על הערכות פנימיות ומודלים פנימיים. לאור זאת, חלק מהמידע הינו בגדר אומדן לא מבוקר ו/או מייצג מידע שהינו בגדר מידע צופה פני עתיד.
- מידע רלוונטי נוסף בדבר חשיפה לסיכונים מסוימים והיבטים נוספים שהגילוי לגביהם נדרש בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, ניתן למצוא בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

חלק מהמידע המפורט בדוח על הסיכונים, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח 1968.

תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצון", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות" וכן במשפטים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של אנליסטים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

רקע – תיאור הפרופיל העסקי של הבנק

בנק ירושלים בע"מ (להלן: "**הבנק**") נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג – 1983, בשם בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רישיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים, מימון אשראי לרכישת רכב, אשראי מסחרי אחר ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (איירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 24 סניפים הפזורים ברחבי הארץ.

הבנק פועל ומספק מגוון שירותים בנקאיים מספר קווי פעילות עיקריים המפורטים להלן:

- **בנקאות קמעונאית** – הכוללת מגזר משקי הבית, בנקאות פרטית ועסקים קטנים שלהם סממני פעילות של משקי בית. לקוחות מגזר הבנקאות הפרטית הינם לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה, אשר השירותים להם ניתנים באמצעות סניף המתמחה בבנקאות פרטית בעיקר לתושבי חוץ (רובם מארצות צפון-אמריקה, אנגליה וצרפת).
- **בנקאות עסקית** – מתמקד במתן שירותים פיננסיים לחברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, לקוחות עסקיים, תאגידיים ועמותות.
- **שוק ההון וניהול פיננסי** – המגזר כולל את ניהול ההון הפיננסי הפנוי של הבנק והפוזיציות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק וחדרי עסקאות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל ומול בנק ישראל, וכן ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים.

לפירוט בדבר תוצאות הפעילות העסקית של הבנק לפי קווי הפעילות ולפי מגזרי הפעילות השונים המשתייכים לכל קווי הפעילות ולהתפתחויות שחלו בעסקי הקבוצה ו/או במבנה הקבוצה, [ראה דוח הדיקטוריון וההנהלה של דוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016 של הבנק](#).

תחולת היישום [נדבך 3]

תחולת היישום מתייחסת לאופן היישום של מסגרת עבודה שנקבעה על ידי ועדת באזל למדידה והלימות הון וכן דרישות נוספות שנקבעו על ידי בקשר ליחס מינוף ויחס כיסוי הנזילות.

הבנק הינו חברת האם של קבוצת בנק ירושלים והוא נדרש ליישם באופן מלא את הוראות הפיקוח על הבנקים לרבות הוראות הדיווח לציבור והוראות ניהול בנקאי תקין בכל הקשור להלימות ההון ודרישות נוספות של ועדת באזל בנושא יחס המינוף ויחס כיסוי הנזילות, כפי שאומצו בהוראות והנחיות הפיקוח על הבנקים. כל החברות בנות אינן בנקאיות ולא חלות עליהן הוראות בנקאיות או מסגרות רגולטוריות.

הדרישות הרגולטוריות, לרבות דרישות הלימות ההון, מינוף ונזילות מחושבות על בסיס הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק, הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו ומכסות את כלל הפעילויות של הבנק.

ליום 30 בספטמבר 2016, לא קיימים הבדלים בין בסיס האיחוד לפי כללי החשבונאות ובסיס האיחוד הפיקוחי למטרות הלימות ההון. כמו כן, לבנק אין השקעות מהותיות במוסדות פיננסיים שלא אוחדו בדוחות הבנק או טופלו בדרך של ניכוי מההון.

לא קיימים איסורים או מגבלות משמעותיות כלשהן על העברת כספים או הון פיקוחי בתוך הקבוצה. לפרטים נוספים בדבר חברות מוחזקות עיקריות של הבנק [ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים לשנת 2015](#) ומידע נוסף בפרק על ממשל תאגידי. למגבלות הקבועות בהיתר בנק ישראל לרכישת השליטה בבנק ובהוראות בנק ישראל, בקשר עם חלוקת עודפים, [ראה ביאור 25א' \(הון עצמי\) בדוחות הכספיים לשנת 2015](#).

סקירת התמצית של פרופיל הסיכון של הבנק

הבנק קובע סטנדרטים מחמירים לניהול הסיכונים וכן קובע את תאבון הסיכון במונחי מדדי ביצוע מרכזיים כסט של מגבלות מחייבות לניטור הסיכונים. הביצועים והמדדים המרכזיים של הבנק כפי שמוצגים להלן הינם בהלימה עם תיאבון ומגבלות הסיכון.

טבלה מספר 1 - מדדי הביצוע העיקריים המפורטים להלן משקפים את פרופיל הסיכון של הבנק:
[אחר]

30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר *2015	31 בדצמבר 2015
במיליוני שקלים חדשים		
הון עצמי רובד 1	800.6	776.1
הון רובד 2	354.3	293.0
הון כולל	1,154.9	1,069.1
נכסים משוקללים בסיכון (RWA)	8,232.1	7,991.8
באחוזים		
יחס הון עצמי רובד 1 לנכסי סיכון	9.7%	9.7%
יחס ההון הכולל לנכסי סיכון	14.0%	13.4%
יחס כיסוי הנזילות (LCR) ⁽¹⁾	493%	457%
יחס מינוף ⁽¹⁾	5.2%	5.2%
שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת אשראי לציבור	0.32%	0.11%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור	1.01%	1.06%
שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית	312%	971%
	827%	

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה ביאור מדיניות חשבונאית 1.5 [לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

(1) יחס כיסוי הנזילות מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח. יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים יגדל באופן הדרגתי מ-60% ליום 1 באפריל 2015, 80% ליום 1 בינואר 2016 ועד לשיעור של 100% ביום 1 בינואר 2017. עם זאת, מצופה כי בנק שלמועד תחילת יישום ההוראה עמד ביחס המינימלי הנדרש לא ירד מיחס זה.

הבנק נדרש לעמוד ביחס מינוף מזערי של 5% שנדרש על ידי המפקח על הבנקים החל מיום 1.1.2018. עם זאת, בנק שלמועד תחילת יישום ההוראה עמד ביחס המינימלי הנדרש אינו רשאי לרדת מיחס זה.

מסגרת הוראות רגולטוריות

בנק ירושלים בע"מ מפקח על ידי בנק ישראל (להלן: "הפיקוח על הבנקים"), אשר מקבל מידע על הלימות ההון של הבנק וקובע את דרישות ההון של הקבוצה כולה.

החל מיום 1 בינואר 2014 הבנק מיישם את הוראות המדידה והלימות ההון המבוססות על הוראות באזל III (להלן: "באזל III") של ועדת באזל לפיקוח על הבנקים, כפי שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211.

להלן מפורטים שינויים מרכזיים מסוימים בכללים חשבונאים ו/או בדרישות רגולטוריות שהשפיעו או עשויים להשפיע על מגבלות רגולטוריות או על תוצאות פעילות הבנק:

1. מימוש תיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון

ביום 11 בפברואר 2016, בשל השינויים המהותיים בדרישות הרגולטוריות בקשר ליחס הלימות ההון רובד 1 ולאחר קבלת אישור הפיקוח על הבנקים, מכר הבנק אגרות חוב אשר סווגו כאגרות חוב המוחזקות לפדיון. מכירה זאת בוצעה לאחר דיון מקדמי אשר קיים הבנק עם הפיקוח על הבנקים בסופו קיבל הבנק את דרישת הפיקוח אשר קבעה כי מכירה זו תעשה בכפוף להצגה מחדש (Restatement) של הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2014 ולשנה שנסתיימה באותו תאריך על מנת לשקף למפרע תיקון טעות בסיווג אגרות החוב מהתיק המוחזק לפדיון לתיק הזמין למכירה למועד הרכישה. כתוצאה ממכירה זו רשם הבנק רווח לאחר מס של כ-21 מיליוני ש"ח ברבעון ראשון לשנת 2016. בנוגע להשפעת הטיפול האמור לעיל על תוצאות ועל יחס הלימות ההון של הבנק לשנים 2015 ו-2014 [ראה ביתר פירוט בביאור 1.1 בדוח כספי של הבנק לשנת 2015](#).

2. מגבלות למתן הלוואות לדיור – הוראת ניהול בנקאי תקין 329

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בנושא "מגבלות למתן הלוואות לדיור" וכן קובץ השאלות והתשובות בנושא זה קובעות הנחיות בנוגע למתן הלוואות לדיור, קובעות מגבלות לפעילות זו וכן קובעות דרישות הון נוספות בגין מלאי הלוואות לדיור במאזן הבנק. כמו כן, הוראת ניהול בנקאי תקין עוברת מעת לעת עדכונים נוספים. בין היתר, העדכונים להוראה קובעים:

- **יעד ההון בהתאם לגודל תיק הלוואות לדיור:** על התאגידים הבנקאיים להגדיל את יעד ההון העצמי רובד 1 ויעד ההון הכולל בשיעור המבטא 1% מיתרת תיק האשראי לדיור, מעבר ליעדים שקבע המפקח ליחס הון עצמי רובד 1 עבור התאגידים הבנקאיים וליחס הון כולל. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר, 2017 סך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת הון עצמי רובד 1 וההון הכולל. לפירוט נוסף [ראה ביאור 9 בדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

- **תיקונים להוראות בנוגע למגבלות למתן הלוואות לדיור –** במהלך חודש ספטמבר 2016 פורסמו טיוטת לתיקון הוראות וקובץ השאלות והתשובות המתייחס ליישום ההוראות בנושא הלוואות לדיור. עיקר השינויים נועדו לספק הקלות מסוימות בחישוב המגבלות למתן הלוואות לדיור. להוראה לא צפויה השפעה מהותית.

- **תיקון בקשר לחישוב המגבלות בגין מימון עסקאות לרכישת דירה בהנחה או במסגרת תכנית מחיר למשתכן**

- ביום 6 בספטמבר 2016 עודכן קובץ "שאלות תשובות – הנחיות המפקח על הבנקים – מגבלות למתן הלוואות לדיור" בכל הנוגע להקלה בחישוב שיעור המימון (LTV) בכל הקשור לעסקאות רכישת דירה

בהנחה או במסגרת תוכנית מחיר למשתכן. בקובץ הובהר אופן החישוב של שווי הנכס להלוואה לדירה במחיר מופחת וכתוצאה מכך גם אופן החישוב של ה-LTV והמגבלות המתייחסות.

- מועד התחילה של התיקונים שנכללו בקובץ הוא מיום פרסומו. ליישום העדכון לא צפויה השפעה מהותית על הבנק.

3. סיכון נזילות

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות", אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות (LCR) במערכת הבנקאית בישראל. לפירוט על יחס כיסוי הנזילות ואופן ניהול סיכון הנזילות בבנק ראה פרק "יחס כיסוי נזילות".

4. יחס המינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף". ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. לפירוט על יחס המינוף וניהולו בבנק ראה פרק "מבנה ההון".

5. התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, פרסם המפקח על הבנקים מכתב לתאגידים הבנקאיים, בנושא ההתייעלות התפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. במכתב זה הביעה המפקח עמדת כי רמת היעילות בבנקים נמוכה בהשוואה למערכות בנקאיות במדינות מתקדמות אחרות, ולפיכך היא רואה בהליכי התייעלות יעד חשוב להבטחת יציבות הבנקים. לאור האמור לעיל, נדרש כי דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות, כולל יעדי ביניים מוגדרים, אשר תשקף מחויבות ארוכת טווח להתייעלות המתאימה לסביבה הכלכלית הנוכחית. בכוונת הפיקוח להגדיר מתכונת דיווח תקופתית לפיקוח, וכן לאשר הקלות בנושא הלימות הון לבנקים אשר יעמדו בתנאים המפורטים במכתב, ובלבד שיאשרו תכנית התייעלות עד ה-31 בדצמבר 2016.

הבנק נערך ליישם את הוראות מכתב המפקח.

6. דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים

ביום 22 באוקטובר 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר סופי בנושא "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים". החוזר מתקן את הוראות ניהול בנקאי תקין 203 ו-204 במטרה להתאימן להמלצות ועדת באזל בכל הקשור לדרישות הון בגין חשיפות של תאגידים בנקאיים לצדדים נגדיים מרכזיים. החוזר מפרט את ההנחיות החדשות, אשר יחולו על חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים הנגרמות מנגזרי OTC, עסקאות נגזרים סחירים בבורסה ועסקאות מימון ניירות ערך. ההנחיות מבדילות בין צד נגדי מרכזי שאינו כשיר לבין צד נגדי מרכזי כשיר, כאשר לאחרון נקבעו דרישות הון מופחתות. ההנחיות מסדירות, בין היתר, את סוגי החשיפות הבאים:

- חשיפות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לצד נגדי מרכזי. ככלל, לחשיפות אלה יש לייחס משקל סיכון של 2% (לעומת ערך חשיפה אפס ערב התיקון)
- חשיפות של תאגיד בנקאי ללקוח הפעיל בבורסה. על פי התיקון יש לחשב את דרישות ההון לחשיפות אלה כאילו מדובר בעסקה דו-צדדית, לרבות הקצאת הון בגין סיכון CVA. שיטת החישוב שהייתה נהוגה עד כה על-פי ההוראה – חישוב לפי כללי הבורסה - תבוטל
- חשיפות של תאגיד לקוח הפועל באמצעות חבר מסלקה.
- העברות של תאגיד בנקאי חבר מסלקה לקרן הסיכונים.
- ביטחונות שהפקיד תאגיד בנקאי אצל חבר מסלקה או אצל צד נגדי מרכזי.

חשיפות לצד נגדי מרכזי שאינו כשיר ישוקללו בהתאם למשקל הסיכון הרלוונטי לצד הנגדי בעוד העברות לקרן הסיכונים ישוקללו ב-1,250%.

האמור בחוזר יחול מיום 1 ביולי 2016. בהתאם למכתב הפיקוח על הבנקים מיום 9 בספטמבר 2016 נדחה היישום לראשונה של הוראות האמורות ליום 1 בינואר 2017.

על פי הוראות בנק ישראל עד ליום 30 ביוני 2017 ניתן להתייחס לבורסה בתל אביב כצד נגדי מרכזי כשיר. הבנק פועל לעדכן את אופן חישוב יחסי ההון ויחס המינוף בהתאם לעדכון ההוראה כאמור. כמו כן הבנק בוחן את השפעת העדכון כאמור על תכנון ההון, יעדי ההון ויעד המינוף שלו.

להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ חוזר "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" אינה מהותית.

7. תיקון נוהל בנקאי תקין – 313 מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 9 ביוני 2015 פורסם תיקון לנוהל בנקאי תקין 313. מטרת התיקון הינה לעדכן את המגבלות שקבע המפקח על חבות לווה וקבוצת לווים, בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית. עיקרי התיקונים הינם כדלקמן:

א. הגדרת ההון לצורך חישוב מגבלת חבות של לווה ושל קבוצת לווים צומצמה להון רובד 1 (לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים), כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 תוך צמצום ליניארי בשלוש השנים הקרובות ומעבר הדרגתי מחישוב בהתבסס על ההון הרגולטורי הכולל הנהוג כיום לחישוב בהתבסס על הון רובד 1 כאמור לעיל. בכך הוקשחו המגבלות על מתן אשראי ללווה ולקבוצת לווים.

ב. המגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שעמדה עד היום על 25% מההון, הוקשחה ותעמוד מעתה על 15% מההון.

ג. נקבעו שינויים מסוימים באופן החישוב של הניכויים המותרים מחבות הלווה וקבוצת לווים. תחולת התיקונים להוראה הינה ביום 1 בינואר 2016. הבנק עומד כבר כיום במגבלות המעודכנות בהתאם לתיקון.

מבנה ההון [נדבך 3]

מבנה ההון הרגולטורי

ההון הרגולטורי הינו הבסיס לחישוב יחס הלימות ההון שמחושב כיחס בין סך ההון הרגולטורי הכשיר לבין נכסים משוקללים בסיכון. מדידת ההון הרגולטורי מבוססת על חלוקת ההון להון עצמי רובד 1 ולהון רובד 2. נכון למועד הדיווח לבנק לא קיימים מכשירי הון כשירים להיכלל במסגרת הון רובד 1 נוסף.

ההתאמות הפיקוחיות והניכויים העיקריים מהון עצמי רובד 1 הינם מסים נדחים לקבל נטו בגין הפרשי עיתוי, מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים ורווחים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההון של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי (DVA). בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% החל מיום 1 בינואר 2014 אשר עולה בכל שנה עוקבת בשיעור של 20% עד להכרה באופן מלא מיום 1 בינואר 2018.

הון רובד 2 כולל הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי וכן מכשירי הון וכתבי התחייבות נדחים. מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות אינם כשירים להכרה בהון הפיקוחי לפי הוראות באזל III ולכן מופחתים בהדרגה לפי הוראות המעבר. המאפיינים העיקריים של כתבי ההתחייבות הנדחים הינם - תקופת פירעונם לא תפחת מחמש שנים; הם מונפקים ללא בטוחות; הזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של נושים אחרים של הבנק למעט נושים המחזיקים בהון רובד 1 ובמכשירי ההון ברובד 2 ומסכומם המוכר כהון רובד 2, כאמור, יופחתו 20% בתחילת כל שנה מחמש השנים האחרונות לפני מועד פירעונם (כאשר במקרה של כתב התחייבות נדחה הנפרע לשיעורין, יש לבצע הפחתה כאמור, מכל שיעור). בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא ההון הפיקוחי – הוראות מעבר, מכשירי ההון וכתבי ההתחייבות הנדחים שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי מוכרים החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב- 10% נוספים עד להפחתה מלאה ביום 1 בינואר 2022 או בתקופה מוקדמת יותר בתנאים מסוימים.

לאור האמור לעיל, נכון לשנת 2016 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 60% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 60%.

מגבלות על מבנה ההון

כדי להבטיח כי עיקר ההון הרגולטורי של הבנק הינו ברמת איכות גבוהה, נקבעו בהוראות מגבלות על מבנה ההון. בפרט, בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 נקבעו המגבלות הבאות:

- הון רובד 2 לא יעלה על 100% מהון רובד 1, לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
 - מכשירי הון הכשירים להיכלל בהון רובד 2 לא יעלו על 50% מהון רובד 1 לאחר הניכויים הנדרשים מהון זה.
- מגבלה זו אינה כוללת את מכשירי ההון שנכללו קודם לתחילת הוראה זו בהון רובד 2 עליון, וזאת בגובה יתרת אותם מכשירים ליום 31 בדצמבר 2013 ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299.

ההון המוחשי (Tangible Common Equity) והלימות הון ביישום מלא של הוראות באזל III

ההון המוחשי מייצג סך הון המניות של הבנק בניכוי נכסים בלתי מוחשיים, מוניטין ומניות בכורה ככל שקיימות. יחס ההון המוחשי הינו השיעור של ההון המוחשי מתוך הנכסים המוחשיים של הבנק (סך הנכסים של הבנק בניכוי נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין). לבנק קיימת יתרת מוניטין בסכום זניח בגין עסקאות מיזוגים ורכישות שבוצעו בשנים קודמות, כך שהון הבנק, רובו ככולו, מהווה ההון המוחשי של הבנק לתאריך הדיווח. נציין כי לבנק תמהיל פעילות פשוט יחסית ליתר הבנקים במערכת ולאור זאת הבנק כמעט לחלוטין אינו מושפע מהוראות המעבר שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין 299 בנוגע ליישום הוראות באזל III. יחס הון עצמי רובד 1 של הבנק בהנחת יישום מלא של הוראות באזל III ליום 30 בספטמבר 2016 הינו 9.7% וזהו ליחס ההון המדווח בהתאם להוראות היישום הנוכחיות שעומד על שיעור של 9.7% (ביום 31 בדצמבר 2015 עמד יחס הון עצמי רובד 1 ביישום מלא וביישום הנוכחי על שיעור דומה).

טבלה מספר 2 - הרכב ההון לצורך חישוב יחס הון:

[נדבך 3]

	30 בספטמבר	30 בספטמבר
	2015*	2016
31 בדצמבר 2015		
במיליוני שקלים		
	222.6	226.8
	540.5	581.4
	16.7	0.5
	4.2	-
	(5.4)	8.1
	778.6	800.6
	-	-
	778.6	800.6
	201.1	265.2
	91.0	89.1
	-	-
	292.1	354.3
	1,070.7	1,154.9

הון עצמי רובד 1

הון מניות רגילות נפרע ופרמיה
עודפים
רווח כולל אחר
מרכיבי הון נוספים
סכומים שהופחתו מהון עצמי רובד 1

סך הכל הון עצמי רובד 1

מכשירים הוניים

סך הכל הון רובד 1**הון רובד 2**

מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
סכומים שהופחתו מהון רובד 2

סך הכל הון רובד 2**סך הכל הון כולל**

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ביאור 1.5 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016.

דרישות ההון מחושבות בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 201-209 ובכפוף להוראות המעבר כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015 במיליוני שקלים	ליום 30 בספטמבר 2016
------------------------	---	-------------------------

הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים

778.6	776.1	800.6
-	-	-
292.1	293.0	354.3
1,070.7	1,069.1	1,154.9

הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
 הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
 הון רובד 2, לאחר ניכויים
סך הכל הון כולל

יתרות משוקללות של נכסי סיכון

7,201.1	7,234.8	7,441.5
72.0	34.8	46.8
740.7	722.2	743.8
8,013.8	7,991.8	8,232.1

סיכון אשראי
 סיכון שוק
 סיכון תפעולי
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

באחוזים

9.7	9.7	9.7
13.4	13.4	14.0
9.3	9.2	9.7
12.8	12.7	13.2

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
 יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
 יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים⁽¹⁾
 יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים⁽¹⁾

(1) דרישות יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור 9% ויחס הון כולל בשיעור 12.5%, בהתאמה בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה נוספת זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שיידרש ע"י המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 9.9% ו-13.4%, בהתאמה

הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

*

[נדבר 3]

ליום 30 בספטמבר 2016			ליום 30 בספטמבר *2015			ליום 31 בדצמבר 2015		
	ישראל	סכומים		ישראל	סכומים		ישראל	סכומים
	נכון	שלא נוכח		נכון	שלא נוכח		נכון	שלא נוכח
	מההון	הכפופים לטיפול		מההון	הכפופים לטיפול		מההון	הכפופים לטיפול
	הגדרת לפני אימוץ	הוראה 202		הגדרת לפני אימוץ	הוראה 202		הגדרת לפני אימוץ	הוראה 202
	בהתאם לבאזל 3	יתרה		בהתאם לבאזל 3	יתרה		בהתאם לבאזל 3	יתרה
במיליוני שקלים								

הון מניות רגילות שהונפק על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מניות רגילות הכלולות בהון עצמי רובד 1
עודפים, לרבות דיבידנד שהוצע או שהוכרז לאחר תאריך
המאזן
רווח כולל אחר מצטבר ועודפים שניתן להם גילוי
מכשירי הון עצמי רובד 1 שהונפקו על ידי התאגיד
הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
מניות רגילות שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד
הבנקאי שאוחזו והמוחזקות על ידי צד ג' (זכויות מעוט)
הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וזיכויים

התאמות יציבותיות להערכות שווי

6	-	-	-	-	-	-	מוניטין, בניכוי מיסים נדחים לשלם, אם רלבנטי נכסיים לא מוחשיים אחרים למעט זכויות שירות למשכנתאות, בניכוי מיסים נדחים לשלם מיסים נדחים לקבל שמימוש מתבסס על רוחיות עתידית של ההתאגיד הבנקאי, למעט מיסים נדחים לקבל הנבעים מהפרשי עיתוי
7-8	-	(1.2)	-	(1.3)	-	(0.9)	סכום הרווח הכולל האחר המצטבר בגין גידורי תזרים מזומנים של פריטים שאינם מוצגים במאזן לפי שווי הוגן פער שלילי בין הפרשות להפסדים צפויים גידול בהון העצמי הנובע מעסקאות איגוח רוחיים והפסדים שטרם מומשו כתוצאה משינויים בשווי ההוגן של התחייבויות שנבעו משינויים בסיכון האשראי העצמי של התאגיד הבנקאי. בנוסף, בהתייחס להתחייבויות בגין מכשירים נגזרים, יש לגרוע את כל התאמות השווי החשבונאיות (DVA) הנובעות מסיכון האשראי העצמי של הבנק
9	(6.3)	(4.2)	(5.5)	(3.7)	(4.8)	(7.2)	עודף יעודה על עתודה, בניכוי מיסים נדחים לשלם שישולקו אם הנכס יהפוך לפגום או ייגרע בהתאם להוראות הדיווח לציבור
10	-	-	-	-	-	-	השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל הת' לרכוש מניות בכפוף להסכמים חוזיים)
11	-	-	-	-	-	-	
12-13	-	-	-	-	-	-	

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

הון עצמי רובד 1: התאמות פיקוחיות וניכויים
החזקות צולבות הדדיות במניות רגילות של תאגידים פיננסיים
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
זכויות שירות למשכנתאות אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי, אשר סכומם עולה על 10% מהון עצמי רובד 1
סכום זכויות שירות למשכנתאות, מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי וההשקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים, העולה על 15% מהון עצמי רובד 1 של התאגיד הבנקאי
מזה: בגין השקעות בשיעור העולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי תאגידים פיננסיים
מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
מזה: מיסים נדחים לקבל שנוצרו כתוצאה מהפרשי עיתוי
התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
מזה: בגין זכויות שירות למשכנתאות
מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון עצמי רובד 1 שלא נכללו במסגרת טעמים לעיל
התאמות פיקוחיות בהון עצמי רובד 1 הכפופות לטיפול בדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
ניכויים החלים על הון עצמי רובד 1 מאחר ואין בהון רובד 1 נוסף ורובד 2 די הון כבדי לכסות על הניכויים
סך כל ההתאמות הפיקוחיות והניכויים בהון עצמי רובד 1

דוח על הסיכונים רבעון 3 לשנת 2016 עמוד 18

טבלה מספר 4 - הרכב ההון הפיקוחי: (המשך)

[נדבר 3]

ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2015*	ליום 31 בדצמבר 2015
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
יתרה	יתרה	יתרה
	במיליוני שקלים	

הון רובד 1 נוסף: מכשירים

מכשירי הון מניות רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי ופרמיה על מכשירים אלו

מזה: מסוג כהון עצמי בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

מזה: מסוג כהתחייבויות בהתאם להוראות הדיווח לציבור.

מכשירי הון רובד 1 נוסף, שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להללה בהון הפיקוח בתקופות המעבר

מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג'

מזה: מכשירי הון רובד 1 נוסף שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי והמוחזקים על ידי משקיעי צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 1 נוסף

הון רובד 1 נוסף לפני ניכויים

הון רבד 1 נוסף: ניכויים
 השקעה עצמית במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף, המוחזקות באופן ישיר או עקיף (כולל התחייבות לרכוש מכשירים בכפוף להסכמים חוזיים)
 החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון הכלולים ברובד 1 נוסף

השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עלה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי

השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי

ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים

מזה: ניכיים נוספים להון רובד 1 שלא נכללו לעיל
אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
מזה: התאמות פיקוחיות נוספות להון רובד 1 שלא נכללו
במסגרת סעיף 38. א.

2 די הון בכדי לכסות על הניכויים

סך כל הניכויים בהון רובד 1 נוסף

הון רובד 1 נוסף

הון רובד 1

(6.3)	778.6	(5.5)	776.1	(4.8)	800.6
-------	-------	-------	-------	-------	-------

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016.

	ליום 30 בספטמבר 2015*		ליום 31 בדצמבר 2015		
	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	יתרה	הפניה למאן הפיקוחי
	במיליוני שקלים				

18A	-	-	-	-	129.3	הון רובד 2: מכשירים שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי (שאינם נכללים בהון רובד 1) ופרמיה על מכשירים אלו מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי התאגיד הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של התאגיד הבנקאי למשקיעי צד ג' מזה: מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי חברות בת של תאגיד הבנקאי והמחזקים על ידי משקיעים צד ג', המופחתים בהדרגה מהון רובד 2 הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המת"ח
18B	(201.1)	201.1	(203.0)	203.0	(135.9)	135.9
19	-	-	-	-	-	-
20	-	91.0	-	90.3	-	89.1
	(201.1)	292.1	(238.8)	293.0	(135.9)	354.3

הון רובד 2 לפני ניכויים

הון רובד 2: ניכויים

השקעה עצמית במכשירי הון רובד 2, המוחזקת באופן ישיר או עקיף
החזקות צולבות הדדיות במכשירי הון רובד 2 של תאגידים פיננסיים
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי אינה עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינם מאוחדים בדוחות לציבור של התאגיד הבנקאי, כאשר החזקת התאגיד הבנקאי עולה על 10% מהון המניות הרגילות שהונפקו על ידי התאגיד הפיננסי
ניכויים נוספים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים
מזה: בגין השקעות בהון של תאגידים פיננסיים
מזה: ניכויים נוספים להון רובד 2 שלא נכללו במסגרת סעיף לעיל
התאמות פיקוחיות בהון רובד 2 הכפופות לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל III
סך כל הניכויים להון רובד 2

(201.1)	292.1	(238.8)	293.0	(135.9)	354.3
(207.4)	1,070.7	(244.3)	1,069.1	(140.7)	1,154.9

הון רובד 2

סך ההון

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 בתמצית [הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 4 - הרכב ההון הפיקוחי : (המשך)

[נדבך 3]

	ליום 30 בספטמבר *2015	ליום 30 בספטמבר 2016
ליום 31 בדצמבר 2015	באחוזים	
9.7%	9.7%	9.7%
9.7%	9.7%	9.7%
13.4%	13.4%	14.0%

הון עצמי רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)

הון רובד 1 (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)

ההון הכולל (כאחוז מנכסי סיכון משוקללים)

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 4 - הרכב ההון הפיקוחי : (המשך)

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2015*	ליום 31 בדצמבר 2015
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202 בהתאם לבאזל 3
יתרה	יתרה	יתרה
במיליוני שקלים/באחוזים		

דרישות מזעריות שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים

9.7%	9.2%	9.3%
9.7%	9.2%	9.3%
13.2%	12.7%	12.8%

סכומים שמתחת לסף ההפחתה (לפני שקלול סיכון)

-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
57.1	-	52.8	-	51.8	-

תקרה להכללת הפרשות ברובד 2

89.1	-	90.0	-	91.0	
93.1	-	90.0	-	91.0	
-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 בתמצית [הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 4 - הרכב ההון הפיקוחי : (המשך)

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2015*	ליום 31 בדצמבר 2015
סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202	סכומים שלא נוכו מההון הכפופים לטיפול הנדרש לפני אימוץ הוראה 202
יתרה לבאזל 3	יתרה לבאזל 3	יתרה לבאזל 3
במיליוני שקלים/באחוזים		

מכשירי הון שאינם כשירים כהון פיקוחי הכפופים להוראות המעבר

-	-	-	-	-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון עצמי רובד 1 הכפופים להוראות המעבר
-	-	-	-	-	-	סכום שנוכה מהון עצמי רובד 1 בשל התקרה
-	-	-	-	-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 1 נוסף הכפופים להוראות המעבר
-	-	-	-	-	-	סכום שנוכה מהון רובד 1 נוסף בשל התקרה
-	-	-	-	-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 2 הכפופים להוראות המעבר
-	-	-	-	-	-	סכום שנוכה מהון רובד 2 בשל התקרה
-	-	-	-	-	-	סכום התקרה הנוכחית למכשירים הנכללים בהון רובד 3 הכפופים להוראות המעבר
-	-	-	-	-	-	סכום שנוכה מהון רובד 3 בשל התקרה

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר *2015	ליום 31 בדצמבר 2015	הפניה לרכיבי ההון הפיקוחיים
במיליוני שקלים			
נכסים			
מזומנים ופיקדונות בבנקים			
2,335.9	2,228.5	2,071.9	
1,754.2	1,567.7	1,779.5	
ניירות ערך			
מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שאינן עולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי			
-	-	-	
מזה: השקעות בהון של תאגידים פיננסיים שעולות על 10% מהון המניות של התאגיד הפיננסי שאינן עולות על סף הפחתה			
-	-	-	14
1,754.2	1,567.7	1,779.5	
ניירות ערך שנשאלות או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
-	-	-	
10,235.2	9,965.4	10,000.9	
-104.0	(105.8)	(111.6)	
הפרשה להפסדי אשראי			
-89.1	(90.0)	(91.0)	20
מזה: הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי הנכללת ברובד 2			
-14.9	(15.8)	(20.6)	
מזה: הפרשה להפסדי אשראי שלא נכללת בהון הפיקוחי			
10,131.2	9,859.6	9,889.3	
153.5	151.7	156.9	
0.9	1.3	1.2	
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין			
-	-	-	6
0.9	1.3	1.2	7
141.5	111.0	195.1	
137.7	127.7	125.6	
94.8	93.1	96.5	
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
87.6	89.9	92.3	9
מזה: נכסי מס נדחה			
מזה: נכסי מס נדחה למעט אלו המיוחסים להפרשי עיתוי			
-	-	-	8
7.2	3.2	4.2	
מזה: התחייבות בגין מס נדחה בגין נכסים בלתי מוחשיים			
-	-	-	12
42.9	34.6	29.1	
מזה: נכסי מס נדחה אחרים			
מזה: עודף עתודה על יעודה			
מזה: נכסים אחרים נוספים			
14,654.9	14,047.5	14,219.5	סך כל הנכסים

* הוצג מחדש היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 5 - הרכב המאזן הפיקוחי : (המשך)

[נדבך 3]

	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 31 בדצמבר 2015	הפניה לרכיבי ההון הפיקוחיים
במיליוני שקלים				
התחייבויות והון				
פיקדונות הציבור	11,048.2	11,119.3	11,019.0	
פיקדונות מבנקים	40.7	43.9	39.4	
פיקדונות הממשלה	-	-	0.8	
ניירות ערך שהושאלו	892.7	399.0	387.3	
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	1,568.6	1,430.6	1,634.8	
מזה: כתבי התחייבות נדחים שאינם מוכרים כהון פיקוחי	197.5	204.7	201.2	
מזה: כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון פיקוחי	265.2	203.0	201.1	
מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי	129.3	-	-	18A
מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר	135.9	203.0	201.1	18B
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	154.6	117.5	195.2	
מזה: בגין סיכון האשראי העצמי	-	-	-	11
התחייבויות אחרות	141.4	156.1	159.0	
מזה: התחייבות בגין מס נדחה המיוחסת לפנסיה	-	-	-	13
סך כל ההתחייבויות	13,846.2	13,266.4	13,435.5	
הון עצמי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי	808.7	781.1	784.0	
מזה: הון מניות רגילות	808.7	781.1	784.0	
מזה: הון מניות רגילות ופרמיה	226.8	222.6	222.6	1
מזה: עודפים	581.4	537.3	540.5	3
מזה: רווח כולל אחר מצטבר	0.5	17.0	20.9	4
מזה: רווחים בגין התאמות בגין הטבות לעובדים	0.6	0.9	0.7	
מזה: רווחים שטרם מומשו מהתאמות של ניירות ערך למכירה לפי שווי הוגן	-0.1	16.1	16.0	
מזה: הפסדים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	-	-	-	10
מזה: הפסדים נטו מהתאמות מתרגום דוחות כספיים	-	-	-	
מזה: קרנות הון	-	-	-	2
מזה: הון מניות בכורה	-	-	-	
מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי	-	-	-	15A
מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר	-	-	-	15B
מזה: מכשירים הוניים אחרים	-	-	-	
מזה: כשירים כרכיבי הון פיקוחי	-	-	-	16A
מזה: אינם כשירים כרכיבי הון פיקוחי וכפופים להוראות מעבר	-	-	-	16B
זכויות שאינן מקנות שליטה*	-	-	-	
מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון עצמי רובד 1	-	-	-	5
מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון רובד 1 נוסף	-	-	-	17
מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שניתן לייחס להון רובד 2	808.7	-	-	19
מזה: זכויות שאינן מקנות שליטה שלא ניתן לייחס להון הפיקוחי	-	-	-	
סך כל ההון העצמי	808.7	781.1	784.0	
סך כל ההתחייבויות וההון	14,654.9	14,047.5	14,219.5	

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 6 - דוח תנועות ברכיבי ההון הפיקוחי:

[EDTF]

דוח זה הוצג לראשונה בדוח על הסיכונים לשנת 2015 והוא נועד לספק מידע בדבר התנועות שחלו במהלך תקופת הדיווח ברכיבי ההון הפיקוחי. הדוח מבוסס על יתרות שנכללו במסגרת הדוח הכספי ומוצג בהתאם ליתרות רכיבי ההון המשמשות לחישוב ההון הפיקוחי בכפוף להסדרי הוראות מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
2015	*2016	****2015	*****2016
במילוני שקלים	במילוני שקלים	במילוני שקלים	במילוני שקלים
765.5	800.6	747.7	778.6
10.5	9.9	42.3	49.5
(4.2)	(8.6)	(14.0)	(8.6)
4.7	(0.6)	2.4	(16.2)
		-	-
		-	-
		-	-
0.1	0.1	0.3	0.3
(0.5)	(0.8)	(2.6)	(3.0)
		-	-
		-	-
776.1	800.6	776.1	800.6
327.6	402.7	359.6	292.1
(35.8)	(47.7)	(70.0)	(64.3)
-	-	-	128.4
1.2	(0.7)	3.4	(1.9)
	-	-	-
293.0	354.3	293.0	354.3
1,069.1	1,154.9	1,069.1	1,154.9

הון עצמי רובד 1

יתרת פתיחה לתחילת התקופה

הון מניות רגילות שהונפק על-ידי התאגיד הבנקאי
רווח השנה המיוחס לבעלי מניות האם
דיבידנד שחולק
תנועה ברווח כולל אחר
מזה: הפרשי תרגום
מזה: זמין למכירה
מזה: התאמות בגין הטבות לעובדים
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים אחרים
מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על רווחיות עתידית של התאגיד
הבנקאי, למעט
מיסים נדחים לקבל הנובעים מהפרשי עיתוי
השקעה עצמית במניות רגילות, המוחזקות באופן ישיר או עקיף
התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים
יתרת סגירה

הון רובד 2

יתרת פתיחה לתחילת התקופה

ירידה במכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, הכשירים
להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר *
מכשירי הון רובד 2 שהונפקו על-ידי התאגיד הבנקאי, הכשירים
להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר
הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס
התאמות פיקוחיות וניכויים נוספים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים
יתרת סגירה לתום התקופה

סך הכל הון כולל

* מוצג בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל III כפי שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.
** תקופה של שלושה חודשים מציגה תנועה בין יתרת הפתיחה ליום 30 ביוני 2016 לבין יתרת הסגירה ליום 30 בספטמבר 2016.
*** תקופה של שלושה חודשים מציגה תנועה בין יתרת הפתיחה ליום 30 ביוני 2015 לבין יתרת הסגירה ליום 30 בספטמבר 2015.
**** תקופה של תשעה חודשים מציגה תנועה בין יתרת פתיחה ליום 31 בדצמבר 2016 לבין יתרת סגירה ליום 30 בספטמבר 2016.
***** תקופה של תשעה חודשים מציגה תנועה בין יתרת פתיחה ליום 31 בדצמבר 2015 לבין יתרת סגירה ליום 30 בספטמבר 2015.

השינויים ברכיבי ההון הפיקוחי בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016, נובעים בעיקר מרווח נקי לתקופה בסך של 9.9 מיליוני ש"ח ומגיוס הון פיקוחי רובד 2 במהלך הרבעון בסך 128.4 מיליוני ש"ח.

השינויים ברכיבי ההון הפיקוחי בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016, נובעת בעיקר מרווח נקי לתקופה בסך של 49.5 מיליוני ש"ח שקוזז מתנועה ברווח הכולל אחר בסך 16.2 מיליוני ש"ח ומגיוס הון פיקוחי רובד 2 במהלך התקופה בסך 128.4 מיליוני ש"ח.

הלימות ההון [נדבך 3]

בהתאם להוראות בנק ישראל נדרשים הבנקים ליישם את מסגרת העבודה של ועדת בבאזל בנושא הלימות ההון כפי שמתעדכנת מעת לעת והכל בהתאם להוראות והנחיות של בנק ישראל ובהתאם להוראות מעבר שנקבעו על ידו לצורך היישום. הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל III כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות אלו מיושמות בהתאם להסדרי מעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299.

הוראות באזל III, בדומה להוראות באזל II שקדמו להן, מתבססות על שלושה נדבכים:

- נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות בגין סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי.
- נדבך שני – תהליך ה-ICAAP ותהליך סקירת הפיקוח (SREP).
- נדבך שלישי - משמעת שוק.

הנדבך הראשון מאפשר, לצורך חישוב דרישות ההון, שימוש במספר גישות למדידת רכיבי סיכון בגין סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים: הגישה הסטנדרטית (Standardized Approach) או גישות מתקדמות יותר, המבוססות על מודלים פנימיים של דירוג לקוחות ואמידת סיכונים תפעוליים. הגישות המתקדמות כפופות לאישור מפורש של המפקח על הבנקים.

טבלה מספר 7 - פירוט לגבי הגישות הנהוגות בבנק לגבי קטגוריות הסיכון המרכזיות, לצורך חישוב ההון**הפיקוח: [נדבך 3]**

קטגוריה	גישת הבנק לחישוב ההון
סיכון אשראי	גישה סטנדרטית
סיכונים שוק	גישה סטנדרטית
סיכון תפעולי	גישה סטנדרטית
סיכון אשראי צד נגדי	גישת החשיפה הנוכחית

הנדבך השני שם דגש על ניהול סיכונים אינטגרטיבי. במסגרת זו נדרשים הבנקים לקבוע מתודולוגיות, תהליכים ונהלים אשר נועדו להבטיח את הלימות ההון בטווח הארוך, תוך בחינת כל הסיכונים המהותיים להם חשוף כל בנק. הבנקים נדרשים להוכיח את יישום המתודולוגיות הנדרשות להבטחת הלימות ההון. הפיקוח על הבנקים נדרש להעריך תהליכים אלו, ולהטיל אמצעי פיקוח בהתאם לצורך ולתוצאות ההערכה.

הנדבך השלישי מתייחס לרמת שקיפות ודרישות גילוי שתיושמה בדיווח לציבור של תאגידים בנקאיים, כחלק משלים לנדבך השני. דרישות אלו נועדו לסייע למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הלימות ההון של הבנק ואת המידע הנוסף הכלול בדוחות אלו לגבי ההון של הבנק, החשיפה לסיכונים השונים ותהליכי הערכתם. בנוסף, מיישם הבנק דרישות הגילוי שנקבעו על ידי ועדת EDTF כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים.

יחס ההון לרכיבי סיכון [נדבך 3]

ביום 30 במאי, 2013 פרסם בנק ישראל הוראות נוהל בנקאי תקין מעודכנות המאמצות את המלצות באזל II ובאזל III החל מיום 1 בינואר 2014 במערכת הבנקאית בישראל (הוראות ניהול בנקאי תקין 201 – 211).

בהוראות הנוהל הבנקאי נקבע כי על התאגידים הבנקאיים וחברות האשראי:

לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 9% החל מיום 1 בינואר 2015, ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 10% החל מיום 1 בינואר 2017.

לעמוד ביחס הון כולל מזערי לנכסי סיכון משוקללים של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015 ועבור תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד שווה או עולה על 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית לעמוד ביחס הון כולל מזערי של 13.5% החל מיום 1 בינואר 2017.

ביום 28 בספטמבר 2014, פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בנושא מגבלות למתן הלוואות לדיור, בהתאם להנחיות המערכת הבנקאית נדרשת להגדיל את יעד הון עצמי רובד 1 בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור. מועד התחילה לעמידה ביעד ההון המזערי הנדרש הינו 1 בינואר 2017. על הבנקים להגדיל את יעד ההון המזערי בשיעורים רבעוניים של 0.125% מיתרת ההלוואות לדיור החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

כתוצאה מיישום ההוראה בהסתמך על נתוני המאזן הנוכחי צפוי הבנק להוסיף, באופן הדרגתי, את הדרישה להון נוסף סך של כ-9 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.1% תוספת ליעד ההון המזערי שקבע המפקח על הבנקים כל רבעון עד לתאריך היעד. על פי האמור, יסתכם בחישוב מצטבר, ליום 1 בינואר 2017 סך של כ-70 מיליוני ש"ח המהווים כ-0.9% תוספת לדרישת ההון המזערי. יצוין כי כל שינוי ביתרת תיק ההלוואות לדיור ישנה את תוספת ההון הנדרש.

יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2016 עומד על 9.7% בדומה לסוף שנת 2015.

בהתאם להנחיות המפקח המצוינות לעיל, יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש מהבנק ליום 30 בספטמבר 2016 הינו 9.7%.

קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. בהמשך לאמור לעיל ובמסגרת דיוניו, הנחה הדירקטוריון את ההנהלה להכין תכנית יחסי הלימות הון ארוכי טווח הבנויים על מתווה בו יחס הון רובד 1 יגיע לשיעור של 11% בסוף שנת 2017, בהנחה שבנק ישראל יאפשר גיוס מכשירי הון רובד 1.

לאחרונה הודיע בנק ישראל כי בשלב זה אין בכוונתו לאשר גיוס מכשירי הון רובד 1 דוגמת AT1.

יחד עם זאת הודיע בנק ישראל לבנק כי לא תיהיה לו התנגדות לדחיית מועד העמידה ביעד שנקבע לסוף שנת 2019.

הון רובד 2

יתרת כתבי התחייבויות נדחים שהונפקו לציבור ופיקדונות נדחים שגויסו ממשקי בית ומלקוחות מוסדיים, הנכללת בהון רובד 2 לצורך חישוב יחס ההון לרכיבי הסיכון, הסתכמה ב-30 בספטמבר 2016, ב-313 מיליוני ש"ח, לעומת 201 מיליוני ש"ח בתום שנת 2015.

ביום 9 ביוני, 2016 הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק (להלן: "חברת הבת"), 128.4 מיליוני ש"ח כתבי התחייבות נדחים מותנים, סדרה 11 מסוג (Contingent Convertibles) COCO הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות הונפקו באמצעות דוח הצעת מדף מיום 7 ביוני, 2016 והודעה משלימה מיום 9 ביוני, 2016.

כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 7 ביוני, 2026 עם אופציה אשר הינה בידי חברת הבת, לפירעון מוקדם לא לפני 7 ביוני, 2021 ולא לאחר 7 ביולי, 2021, צמודים למדד אפריל 2016, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.2% לשנה, עד למועד הפירעון המוקדם. במועד זה, וכל שהחברה לא תממש את זכותה לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (התשואה השנתית הממוצעת של אג"ח ממשלתית שהתקופה הנותרת לפירעונה הינה 5 שנים) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן כמפורט בתשקיף, תבצע החברה מחיקה של קרן כתבי התחייבות.

אירוע מכונן יקרה במידה ויחס ההון העצמי של בנק ירושלים בע"מ ירד מ-5% או כמוקדם מבי: (1) הודעת המפקח על

הבנקים כי מחיקה הכרחית על מנת לא להגיע לנקודת אי קיימות, או, (2) החלטת המפקח על הבנקים לבצע הזרמת הון מהמגזר הציבורי, או תמיכה שוות ערך, שבלעדיה יגיע הבנק לנקודת אי קיימות, כפי שקבע המפקח על הבנקים. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הוראות נב"ת 202 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.

טבלה מספר 8 - רכיבי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכון אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי: [נדבך 3]

מדידת החשיפות לסיכונים השונים מבוססת על יתרות בספרי הבנק כפי שנערכו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים החלים על הבנק ובהתאם להנחיות החישוב הספציפיות שנקבעו בהוראות 203-209. המדידה עשויה להשתנות בהתאם לשינויים בכללים ובהוראות אלו וכן שינויים נוספים כגון: שינויים בגודל ותמהיל התיק, שינוי באיכות התיק ונתונים כלכליים, וכן שינויים בשיטות החישוב לרבות שיטות להפחתת סיכון (CRM). חשיפות הסיכון המוצגות להלן מבוססות על הכללים שהוגדרו לצורך חישוב ההון הפיקוחי הדרוש במסגרת נדבך 1 על מנת לתמוך בסיכונים אלו.

31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2015		30 בספטמבר 2016	
דרישות	נכסי סיכון (5)	דרישות	נכסי סיכון (3)	דרישות	נכסי סיכון (1)
הון (4)		הון (2)	במיליוני שקלים	הון (1)	
2.7	21.4	2.7	21.2	4.8	36.4
0.1	0.5	0.1	0.5	0.1	0.4
8.1	63.5	6.6	51.9	5.2	39.7
-	-	-	-	-	-
215.3	1,681.7	220.4	1,735.8	232.2	1,764.5
1.9	14.6	1.9	15.2	0.5	3.8
131.4	1,026.6	137.1	1,079.6	148.2	1,126.3
16.0	125.0	18.2	143.1	14.8	112.1
503.5	3,933.7	492.0	3,873.8	529.1	4,020.3
-	-	-	-	-	-
41.8	326.7	39.3	309.4	44.4	337.5
1.0	7.5	0.5	4.3	0.1	0.5
921.7	7,201.1	918.8	7,234.8	979.3	7,441.5
9.2	72.0	4.4	34.8	6.2	46.8
94.8	740.7	91.7	722.2	97.9	743.8
1,025.7	8,013.8	1,014.9	7,991.8	1,083.4	8,232.1
	778.6		776.1		800.6
	1,070.7		1,069.1		1,154.9

סיכון אשראי
חובות של ריבונות
חובות של ישויות סקטור ציבורי
חובות של תאגידים בנקאיים
חובות של חברות ניירות ערך
חובות של תאגידים
חובות בבטיחות נדל"ן מסחרי
חובות קמעונאיות ליחידים
חובות של עסקים קטנים
חובות בגין משכנתאות לדיור
חובות בגין איגוח
נכסים אחרים
סיכון CVA
סך הכל בגין סיכון אשראי
סיכונים שוק
סיכון תפעולי
סך נכסי הסיכון
הון עצמי רובד 1
הון כולל

באחוזים

9.7	9.7	9.7	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
13.4	13.4	14.0	יחס הון כולל לרכיבי סיכון
9.3	9.2	9.7	יחס הון עצמי מזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
12.8	12.7	13.2	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים

- (1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים בשיעור של 13.2%.
- (2) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 12.7%. לאחר השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.1 [בדוחות הכספיים של הבנק](#).
- (3) הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).
- (4) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי הוראות המפקח על הבנקים בשיעור של 12.8%.
- (5) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 הינם 9% ו-12.5%, בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 אפריל 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחס ההון הכולל המזערי שידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח, הינם 9.9% ו-13.4%, בהתאמה.

מידע נוסף על נכסים משוקללים בסיכון [EDTF]

פעילויות עסקיות של הבנק כפי שתוארו לעיל יוצרות לבנק חשיפות בעלות אופי שונה ומחייבות הקצאת הון שונה. ניתוח כמותי שלהלן מאפשר להבין התפלגות של נכסי הסיכון, פר סוג נכס סיכון, בין קווי הפעילות השונים. לצורך הצגת הקשר שבין פעילויות עסקיות של הבנק כפי שבאות לידי ביטוי בדוח הכספי לבין דרישות ההון של הבנק, הגילוי של נכסי הסיכון לפי חלוקה לפעילויות העסקיות השונות של הבנק בוצע בהתאם לקווי הפעילות של הבנק כפי שהוצגו בביאור 12 בדבר מגזרי פעילות פיקוחיים בדוחות הכספיים של הבנק.

מידע זה נכלל לראשונה במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2015 בהתאם לדרישות הגילוי של ה-EDTF. לאור שינוי ההגדרה של מגזרים פיקוחיים שחלה בעקבות יישום הוראות שנקבעו בחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 3 בנובמבר 2014 בנושא דיווח על מגזרי פעילות, הגילוי ליום 31 בדצמבר 2015 הוצג מחדש כדי להתאים לאופן ההצגה הפיקוחית החדשה.

טבלה מספר 9 - נכסי סיכון לפי חלוקה לפעילויות עסקיות:

[EDTF]

30 בספטמבר 2016						
במיליוני שקלים						
מחסי	בנקאות	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי ואחר	סך הכל
5,130.2	8.3	1,269.3	621.1	-	412.6	7,441.5
-	-	-	-	-	46.8	46.8
478.7	14.0	109.7	43.3	43.6	54.5	743.8
5,608.9	22.3	1,379.0	664.4	43.6	513.9	8,232.1
30 בספטמבר 2015 *						
במיליוני שקלים						
מחסי	בנקאות	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי ואחר	סך הכל
4,825.4	8.9	1,798.5	216.7	-	385.3	7,234.8
-	-	-	-	-	34.8	34.8
454.4	15.2	123.4	14.8	51.2	63.2	722.2
5,279.8	24.1	1,921.9	231.5	51.2	483.3	7,991.8
31 בדצמבר 2015 *						
במיליוני שקלים						
מחסי	בנקאות	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי ואחר	סך הכל
4,943.5	9.2	1,157.8	648.3	33.8	408.5	7,201.1
-	-	-	-	-	72.0	72.0
436.0	13.7	138.8	14.2	48.2	89.8	740.7
5,379.5	22.9	1,296.6	662.5	82.0	570.3	8,013.8

* הוצג מחדש לאור יישום החוזר של הפיקוח על הבנקים בדבר דיווח על מגזרי פעילות.

טבלה מספר 10 - תנועה בנכסים משוקללים בסיכון:

[EDTF]

הטבלה שלהלן מציגה שינויים שחלו בנכסי סיכון של הבנק במהלך התקופה המדווחת לפי סוג נכס סיכון.

- שינוי ב"היקף התיק" נועד לשקף גידול בחשיפה שנבע מגידול בהיקף הפעילות. במסגרת זו נכללים גם השפעות שע"ח ככל שהיו ומרכיב ה-CVA.
- שינוי ב"איכות התיק" כולל גידול/קיטון באוכלוסיית החובות בכשל ו/או בנכסים לגביהם חלה ירידה בדירוג אשר מחייבת דרישות הון גבוהות יותר.
- "רכישות ומכירות" כוללות פעילות מכירת חשיפות, ככל שהיו, או השפעות מפעילות מכירה או רכישה של חברות מאוחדות.
- "שינויים במתודולוגיה" מתייחס לשינויים שחלו בגין הוראות רגולטוריות חדשות בנוגע להקצאת ההון ו/או שינויים אחרים, כגון שיטות הפחתת סיכון אשראי או קיזוזים שלא יושמו קודם לכן אשר מהווים שינוי מדיניות, ככל שהיו. במהלך התקופה הבנק לא הפעיל שיטות CRM חדשות.

מידע זה נכלל לראשונה במסגרת הדוחות הכספיים לשנת 2015 בהתאם לדרישות הגילוי של ה-EDTF.

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

סיכון אשראי*	סיכונים שוק	סיכון תפעולי	סך הכל
במיליוני שקלים			
7,201.1	72.0	740.7	8,013.8
269.5	(25.2)	3.1	247.4
(29.1)	-	-	(29.1)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
7,441.5	46.8	743.8	8,232.1

יתרת פתיחה ליום 1 בינואר

שינוי כתוצאה מגידול בתיק
שינוי באיכות התיק
רכישות ומכירות
שינוי מתודולוגיה
אחר

יתרת סגירה ליום 30 בספטמבר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016

סיכון אשראי*	סיכונים שוק	סיכון תפעולי	סך הכל
במיליוני שקלים			
7,450.1	36.6	735.2	8,221.9
(2.6)	10.2	8.6	16.2
(6.0)	-	-	(6.0)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
7,441.5	46.8	743.8	8,232.1

יתרת פתיחה ליום 1 ביולי

שינוי כתוצאה מגידול בתיק
שינוי באיכות התיק
רכישות ומכירות
שינוי מתודולוגיה
אחר

יתרת סגירה ליום 30 בספטמבר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015				יתרת פתיחה ליום 1 בינואר שינוי כתוצאה מגידול בתיק שינוי באיכות התיק רכישות ומכירות שינוי מתודולוגיה אחר יתרת סגירה ליום 31 בדצמבר
סך הכל	סיכון תפעולי	סיכונים שוק	סיכון אשראי*	
במיליוני שקלים				
7,650.8	698.7	33.2	6,918.9	
414.4	42.0	38.8	333.6	
(51.4)	-	-	(51.4)	
	-	-	-	
	-	-	-	
	-	-	-	
8,013.8	740.7	72.0	7,201.1	

* סיכון אשראי נמדד בהתאם לחשיפות אשראי משוקללות בסיכון נטו מהשפעת שיטות להפחת סיכוןי אשראי (CRM).

יחס מינוף [נדבך 3]

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק הוראת ניהול בנקאי תקין 218 של המפקח על הבנקים בנושא יחס מינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון. יחס המינוף נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי בכדי למנוע תהליכי צמצום מינוף העלולים לפגוע במערכת הפיננסית ובכלכלה, ולחזק את דרישות ההון מבוססות סיכון.

יחס המינוף מוגדר כמדידת ההון (מונה) מחולק במדידת החשיפה (מכנה), כאשר היחס מבוסס באחוזים. מדידת ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202 (ההון הפיקוחי).

מדידת החשיפה לצורך יחס מינוף תהיה בדרך כלל עקבית עם הערכים החשבונאיים, כאשר:

- חשיפות מאזניות וחשיפות של פריטים שאינם נגזרים יכללו במדידת החשיפות בניכוי הפרשות פרטניות והתאמות שווי.

- לא יותרו קיזוזי הלוואות ופיקדונות.

תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף כאמור החל מיום 1 בינואר 2018, למרות האמור לעיל:

1. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, לא ירד מהסף שנקבע בהוראה.
2. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה ליחס מינוף כאמור, נדרש להגדיל את היחס בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018. הבנק עומד ביחס המינוף הקבוע בהוראה.

טבלה מספר 11 - יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים:**[נדבך 3]**

	30 בספטמבר 2015 *	30 בספטמבר 2016	
	במיליוני שקלים		
הון רובד 1 סך החשיפות	778.6	800.6	
	14,989.5	15,415.1	
	באחוזים		
יחס מינוף	5.2%	5.2%	
יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי המפקח על הבנקים	5.0%	5.0%	

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה ביאור מדיניות חשבונאית 1.5 [לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 12 - השוואה בין הנכסים במאזן לבין מדידת החשיפה לצורך יחס המינוף:
[נדבך 3]

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2015 *
במיליוני שקלים		
14,219.5	14,654.9	14,047.5
-	-	-
-	-	-
55.3	17.8	84.2
614.0	661.4	630.1
100.8	81.0	85.0
14,989.5	15,415.1	14,846.8

סך הנכסים בהתאם לדוחות הכספיים המאוחדים
ההתאמות בגין השקעות ביטחון הבנקאות, הפיננסים,
הביטוח או המסחר שאוחדו לצרכים חשבונאיים, אך אינם בתחולת
האיחוד לצרכים פיקוחיים
התאמות בגין נכסי נאמנות שהוכרו במאזן בהתאם להוראות הדיווח
לציבור, אך לא נכללו במדידת החשיפה של יחס המינוף
התאמות בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
התאמות בגין עסקאות מימון ניירות ערך (לדוגמה: עסקאות רכש חוזר
והלוואות מובטחות דומות אחרות)
התאמות בגין פריטים חוץ מאזניים (המרה של החשיפות החוץ
מאזניות לסכומים שווי ערך אשראי)
התאמות אחרות
חשיפה לצורך יחס המינוף

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה ביאור
מדיניות חשבונאית 1.5 לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016.

טבלה מספר 13 - יחס המינוף:
[נדבך 3]

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2015 *
במיליוני שקלים		
14,130.6	14,602.5	13,926.7
(5.4)	(8.1)	(5.0)
14,125.2	14,594.4	13,921.7

חשיפות מאזניות
נכסים במאזן (למעט נגזרים ועסקאות מימון ניירות ערך, אך לרבות
בטחונות)

סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון רובד 1
סך החשיפות המאזניות (למעט בגין נגזרים
ועסקאות מימון ניירות ערך)

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2015 *
במיליוני שקלים		
232.0	149.3	273.2
18.4	9.9	21.8
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
250.4	159.3	295.0

חשיפות בגין נגזרים
עלות השחלוף הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל
העסקאות בגין נגזרים
גילום (gross-up) ביטחונות שניתנו בגין נגזרים, שנוכו מהנכסים
במאזן בהתאם להוראות דיווח לציבור
(ניכויים של נכסי חייבים בגין בטחון משתנה במזומן שניתן בעסקאות
בנגזרים)
(רגל צד נגדי מרכזי פטורה של חשיפות מסחריות שסולקו על ידי
הלקוח)
סכום נקוב אפקטיבי מתואם של נגזרי אשראי שנכתבו
(קיזוזים נקובים אפקטיביים מתואמים וניכויי תוספות בגין נגזרי
אשראי שנכתבו)
סך החשיפות בגין נגזרים

30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר 2015 *
במיליוני שקלים		
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-
-	-	-

חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך
נכסים ברוטו בגין עסקאות מימון ניירות ערך (ללא קיזוזים), לאחר
התאמות בגין עסקאות שמטופלות כמכירה חשבונאית
(סכומים שקוזזו של מזומנים לשלם ושל מזומנים לקבל מנכסים ברוטו
בגין עסקאות מימון ניירות ערך)
חשיפת סיכון אשראי של צד נגדי בגין נכסי מימון ניירות ערך
חשיפות בגין עסקאות כסוכן

סך חשיפות בגין עסקאות מימון ניירות ערך

טבלה מספר 13 - יחס המינוף: (המשך)

[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016	30 בספטמבר * 2015	31 בדצמבר 2015
במיליוני שקלים		

חשיפות מאזניות		
חשיפות חוץ מאזניות אחרות		
1,626.4	1,706.6	1,698.5
(965.1)	(1,076.5)	(1,084.5)
661.4	630.1	614.0

פריטים חוץ מאזניים

הון וסך החשיפות

הון רובד 1

סך החשיפות

800.6	776.1	778.6
15,415.0	14,846.8	14,989.5

יחס מינוף		
באחוזים		

5.2%

5.2%

5.2%

יחס המינוף בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218

בחישוב יחס המינוף לרוב אין פער בין סך הנכסים במאזן לבין החשיפות המאזניות ששימשו לחישוב יחס המינוף, למעט ההפרשה הקבוצתית שהוספה לחשיפות המאזניות לצורך החישוב.

* הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפידיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה ביאור מדיניות חשבונאית 1.5 [לדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

ממשל תאגידי לניהול הסיכונים [EDTF]

הממשל התאגידי התומך בניהול הסיכונים וההון בבנק מתחלק לשתי רמות: ברמה הראשונה נמצא הדירקטוריון, אשר מחזיק באחריות העליונה לניהול הסיכונים וההון, ברמה השנייה נמצאת הנהלת הבנק הבכירה, אשר מוציאה לפועל את מדיניות ניהול הסיכונים תוך עמידה ביעדי ההון שנקבעו.

ממשל תאגידי לניהול הסיכונים כולל את משתתפי מערך ניהול הסיכונים וכולל הגדרת האחריות והתפקידים של כל אחד מהם. מסגרת זו מתבססת על ארבעה קווים מרכזיים, מעגל הפיקוח ושלושה קווי הגנה. במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים במבנה ו/או אופן הפעילות או התפתחויות אחרות בכל הקשור לממשל התאגידי לניהול הסיכונים בבנק.

לפירוט בדבר ממשל תאגידי לניהול הסיכונים המבנה הארגוני והחלוקה לפי עקרון של שלושת קווי ההגנה ומעגלי הפיקוח ראה [דוח על הסיכונים לשנת 2015](#). כמו כן, במהלך התקופה לא חלו שינויים בתרבות הסיכונים ובתאבון הסיכון של הבנק. להרחבה ניתן לראות בדוח על הסיכונים לשנת 2015.

סיכון אשראי [נדבך 3]

ניתוח של חשיפות סיכון אשראי וניהול סיכון האשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק ייכשל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ- 90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאושרות מדי שנה על ידי הדירקטוריון. במהלך התקופה לא חלו שינויים במדיניות ניהול סיכון האשראי של הבנק, למעט בנושאים המפורטים להלן אשר נבעו בשל יישום לראשונה של:

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313, ריכוזיות לווה וקבוצת לווים

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 327 בדבר ניהול הלוואות ממונפות והוראת ניהול בנקאי תקין 323 בנוגע מגבלות על מימון עסקאות הוניות.

הלימות ההון בגין סיכון אשראי

בחישוב הלימות ההון פועל הבנק בהתאם להוראות 201-211 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים בדבר מדידה והלימות ההון ומקזז מהאשראי לציבור בטחונות המותרים בניכוי על פי הוראות אלו.

בחישוב זה, על פי הוראה 203, מתייחס הבנק לשלושה מכשירי CRM מרכזיים, על פי הנחיות באזל, הבהרות בנק ישראל ובהתאם לחוות דעת משפטית. הראשון הוא פיקדונות וחסכונות שהוקמו ומנוהלים בבנק, השני הוא ערבויות צד ג' אשר מבטיחות חשיפות של לקוחות הבנק והשלישי הוא ניירות ערך סחירים.

הפיקדונות והחסכונות אשר יכולים לשמש כמבטיחי אשראי הינם פיקדונות אשר מסומנים במערכת הבנק כמשועבדים כאשר בעל הפיקדון הוא גם בעל החשיפה, וכן פיקדונות אשר רשומים במערכת הבנק ושועבדו לטובת הבנק, כאשר בנוסף השעבוד נרשם ברשם המשכנות או רשם החברות, לפי העניין. קיזוז הפיקדונות והחסכונות מסך האשראי לציבור נעשה בהתאם לעמידת הבטוחה בהוראות האמורות.

ריכוזיות האשראי

סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי. במטרה לצמצם את סיכון הריכוזיות הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי של הבנק, פועל הבנק לפיזור תיק האשראי בין לווים רבים מענפי משק שונים. ביום 8 בנובמבר, 2011 פורסמו הנחיות המפקח על הבנקים בדבר גילוי נוסף בגין חשיפות משמעותיות לקבוצת לווים. מאחר שלא קיימת בבנק קבוצת לווים (כהגדרתה בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313) אשר חבותה עולה על 15% מהון הבנק, הבנק אינו נדרש לתת גילוי נוסף בהתאם להנחיה כאמור.

סיכון ריכוזיות ענפי משק

סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשותייכים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים. לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרויקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרויקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים – "פארי פסו". כמו כן הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים ובתחום אנרגיה סולארית, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש. הבנק עומד במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק

טיפול באשראי בעייתי**זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי**

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור זיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי. במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים באופן איתור החובות הבעייתיים וסיווגם וכן בשיטות הטיפול החשבונאי בחובות בעייתיים לרבות שיטה למדידת ההפרשה להפסדי אשראי. ליתר פירוט בנושאים אלה ראה [דוח על הסיכונים לשנת 2015](#) וביאור מדיניות חשבונאית של הבנק שנכלל בדוח לשנת 2015.

ניתוח חשיפות אשראי בגין הלוואות לדיר:

פעילות הבנק בתחום הלוואות לדיר הינה בכללותה עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה, לשם כך מועדפים לקוחות בעלי המאפיינים הבאים: לקוחות ביישובים במרכז הארץ, הנכס משועבד בהלוואות בשעבוד נדל"ן נמצא באזור המוגדר על-ידי הבנק כאזור מועדף, והכנסת המשפחה ברוטו אינה פחותה מההכנסה הממוצעת במשק.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
204	277	331	290	229	ביצועים במטבע ישראלי
70	37	59	74	31	ביצועים במט"ח
274	314	390	363	260	סה"כ ביצוע (2)
(28%)	15%	24%	(7%)	(28%)	אחוז השינוי ביחס לתקופה קודמת

טבלה 15 - נתונים כלליים על ביצועי משכנתאות לדיור

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
32%	31%	31%	31%	29%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
232	234	241	249	251	תקופת ההלוואה ממוצעת בחודשים
4,196	4,373	4,468	4,416	3,915	הכנסה לנפש בממוצע בהלוואות במטבע ישראלי (ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
87%	85%	88%	85%	86%	התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס (LTV) (2)
13%	15%	12%	15%	14%	0%-60%
-	-	-	-	-	61%-75%
					מעל 75% (3)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
30/09/2015	31/12/2015	31/03/2016	30/06/2016	30/09/2016	
21%	24%	23%	22%	21%	התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים (2)
94%	96%	92%	98%	99%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע עד 40%
6%	4%	8%	2%	1%	מעל 40%
2%	1%	2%	1%	1%	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60% ושיעור החזר מעל 40%

התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)

61%	57%	58%	47%	50%	0-500
26%	27%	25%	37%	32%	500-1,000
13%	16%	17%	16%	18%	מעל 1,000 (1)
459	460	530	526	601	סכום הלוואה ממוצעת

הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה

13	15	12	11	5	מספר הלוואות
52	32	39	44	15	סכום כולל (מיליוני ש"ח)

- (1) הלוואות חדשות בלבד כולל הלוואות לקבוצות רכישה
 (2) הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים
 (3) פחות מ-1%

איכות לקוחות:

אוכלוסיית נוטלי המשכנתאות כוללת לקוחות בשנות ה- 40 לחייהם בממוצע ומהעשירונים 5 ומעלה. כמו כן יחס ההחזר להכנסה הממוצע עומד בדרישות המוגדרות במדיניות האשראי של הבנק.

שיעור ההחזר מההכנסה הקבועה:

הבנק מקפיד ששיעור ההחזר החודשי של ההלוואה המבוקשת יעמוד בכללי הוראות בנק ישראל והתיאבון לסיכון של הבנק. בהתאם לכך בביצועי הלוואות לדיור ברבעון השלישי לשנת 2016 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצע עמד על כ- 21% לעומת 24% בתקופה המקבילה אשתקד. 78% מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה הנמוך מ-40%. בנוסף, 4% בלבד מתיק האשראי לדיור ניתן ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ-40% ששיעור המימון שלהם היה גבוה מ-60%. ברבעון השלישי לשנת 2016 כ- 1% מביצועי הלוואות לדיור ניתנו ללקוחות בעלי יחס החזר להכנסה גבוה מ- 40%.

התפלגות התיק לפי שיעור מימון:

במדיניות האשראי של השנים האחרונות הבנק החליט להקטין את החשיפה לסיכונים אשראי על-ידי הגבלת שיעור המימון המרבי, עד ל- 75% מערך הנכס המשועבד, בעקבות ההוראות שפרסם המפקח על הבנקים. בהתאם לכך 86% מתיק האשראי לדיור ליום 30 בספטמבר 2016 ניתן בשיעור מימון מקורי של עד 60%. שיעור המימון הממוצע בבנק, המבטא את יתרת ההלוואה חלקי שווי הנכסים המשוערך, כפי שנבדק ביחס לתיק האשראי הקיים בבנק, נמוך מאוד ועומד על כ- 28% (שווי הנכסים המשוערך מחושב ממועד השמאות האחרונה, על פי מדד מחירי הדיור שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בחלוקה על פי אזורים גיאוגרפיים ועפ"י מספר חדרים).

על פי מדיניות האשראי, הבנק לא מעניק הלוואות בהן קיים אלמנט של דחיית תשלומי קרן וריבית לתקופות ארוכות. יתרת ההלוואות המובטחות בשעבוד משני או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת אינה מהותית. אין בבנק הלוואות לדיור בהן המידע אינו שלם.

התפלגות התיק לפי תקופת ההלוואה:

בהתאם להוראות בנק ישראל הבנק לא מעניק הלוואות לתקופה העולה על 30 שנים. ברבעון השלישי לשנת 2016 כ- 7.5% מסך ביצועי האשראי לדיור (19.6 מיליוני ש"ח) בריבית קבועה ניתנו לתקופה העולה על 25 שנים לעומת כ- 2.4% (8.7 מיליוני ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד. תקופת ההלוואה המקורית של 79.5% מיתרת תיק האשראי לדיור נמוכה מ 25 שנים.

התפלגות התיק לפי אזור גיאוגרפי:

תיק האשראי לדיור של הבנק מפוזר בין לווים רבים שרובם רכשו נכסים ומרוכז במרכז הארץ. 44% מהתיק ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

טבלה מספר 16 - חשיפות סיכון אשראי ברוטו לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי⁽¹⁾:
[נדבך 3]

31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2015 ⁽⁷⁾		30 בספטמבר 2016	
חשיפות סיכון	חשיפות סיכון	חשיפות סיכון	חשיפות סיכון	חשיפות סיכון	חשיפות סיכון
אשראי	אשראי	אשראי ברוטו	אשראי	אשראי ברוטו	אשראי
ברוטו ממוצעות	ברוטו ⁽²⁾	ממוצעת	ברוטו ⁽²⁾	ממוצעת	ברוטו ⁽²⁾
במיליוני שקלים					
12,197.3	11,983.4	12,423.9	12,131.6	12,349.4	12,446.1
951.8	1,221.5	799.1	1,005.4	1,179.2	1,534.2
118.1	261.3	59.1	126.7	160.3	144.0
1,643.0	1,698.5	1,571.8	1,711.8	1,733.1	1,665.4
387.4	408.2	379.7	372.2	449.1	483.7
15,297.6	15,572.8	15,233.6	15,347.7	15,871.1	16,273.5
סך הכל					

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
(2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי.
(3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים.
(4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר ולא כולל השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
(5) שווי הוגן חיובי של נגזרים, לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של המכשירים הנגזרים.
(6) כולל מזומנים, השקעות בתאגידים פיננסיים שלא הופחתו מההון, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.
(7) הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 17 - סך החשיפות העיקריות למדינות זרות⁽¹⁾:
[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016				
סך הכל חשיפה מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽²⁾	סך הכל חשיפה	סיכון אשראי מאזני בעייתי	חובות פגומים
במיליוני שקלים				
469.1	3.1	472.2	-	-
129.9	-	129.9	-	-
35.8	7.7	43.5	-	-
34.1	10.7	44.8	-	-
53.2	-	53.2	-	-
156.0	-	156.0	-	-
878.1	21.5	899.6	-	-

מדינה	ארצות הברית	גרמניה	אנגליה	בלגיה	צרפת	מדינות אחרות
סך הכל החשיפות למדינות זרות						

30 בספטמבר 2015				
סך הכל חשיפה מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית⁽³⁾⁽²⁾	סך הכל חשיפה	סיכון אשראי מאזני בעייתי	חובות פגומים
במיליוני שקלים				
740.8	53.6	794.4	-	-
66.1	-	66.1	-	-
23.9	8.5	32.4	-	-
25.2	18.5	43.7	-	-
39.2	-	39.2	-	-
84.7	-	84.7	-	-
979.9	80.6	1,060.5	-	-

מדינה	ארצות הברית	גרמניה	אנגליה	בלגיה	צרפת	מדינות אחרות
סך הכל החשיפות למדינות זרות						

31 בדצמבר 2015				
סך הכל חשיפה מאזנית	סך הכל חשיפה חוץ מאזנית⁽³⁾⁽²⁾	סך הכל חשיפה	סיכון אשראי מאזני בעייתי	חובות פגומים
במיליוני שקלים				
629.7	21.1	650.8	-	-
116.7	-	116.7	-	-
56.9	12.4	69.3	-	-
25.0	13.7	38.7	-	-
16.1	-	16.1	-	-
97.4	-	97.4	-	-
941.8	47.2	989.0	-	-

מדינה	ארצות הברית	גרמניה	אנגליה	בלגיה	צרפת	מדינות אחרות
סך הכל החשיפות למדינות זרות						

(1) על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

(2) סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

הבנק פועל בישראל בלבד. לאור זאת החשיפה למדינות זרות הינה באמצעות אשראי לתושבי חוץ, פיקדונות בבנקים והשקעה בניירות ערך זרים.

על פי מדיניות האשראי של הבנק, ההלוואות מוענקות לתושבים זרים בעלי מעמד סוציו-אקונומי גבוה, אשר הינם תושבי צפון אמריקה ומערב אירופה בעיקרם. לפירוט נוסף ראה פרק חשיפות למדינות זרות [בדוח הדירקטוריון](#) [ההנהלה של הדוחות הכספיים](#).

30 בספטמבר 2016					
חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחר	מעל 5 שנים	משנה עד חמש שנים	עד שנה	
12,446.1	-	4,974.4	3,146.3	4,325.5	הלוואות ⁽³⁾
1,534.2	-	507.5	299.7	727.0	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
144.0	-	-	-	144.0	נגזרים ⁽⁵⁾
1,665.4	-	143.4	447.8	1,074.1	חשיפות חוץ-מאזניות אחרות
483.7	159.7	94.7	13.7	215.4	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
16,273.5	159.7	5,720.0	3,907.5	6,486.1	סך הכל

30 בספטמבר 2016					
חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחר	מעל 5 שנים	משנה עד חמש שנים	עד שנה	
12,131.6	-	4,932.5	3,112.2	4,086.9	הלוואות ⁽³⁾
1,005.4	-	309.6	38.4	657.5	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
126.7	-	6.7	-	120.0	נגזרים ⁽⁵⁾
1,711.8	-	196.0	536.2	979.7	חשיפות חוץ-מאזניות אחרות
372.2	156.7	93.1	26.8	95.6	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
15,347.7	156.7	5,537.9	3,713.5	5,939.6	סך הכל

31 בדצמבר 2015					
חשיפת אשראי ברוטו ⁽²⁾	אחר	מעל 5 שנים	משנה עד חמש שנים	עד שנה	
11,983.4	-	4,875.5	3,040.7	4,067.2	הלוואות ⁽³⁾
1,221.5	-	514.0	191.0	516.5	אגרות-חוב ⁽⁴⁾
261.3	-	8.5	-	252.9	נגזרים ⁽⁵⁾
1,698.5	-	153.9	375.8	1,168.8	חשיפות חוץ-מאזניות אחרות
408.2	164.5	96.5	1.8	145.4	נכסים אחרים ⁽⁶⁾
15,572.8	164.5	5,648.3	3,609.3	6,150.7	סך הכל

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקולל מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי כתוצאה מביצוע פעולות מסוימות (לדוגמא, על ידי שימוש בערבויות) ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים, ולאחר ניכוי התחייבויות בגין עסקות במכשירים נגזרים הכפופים להסכמי CSA.
- (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות ביק הסחיר ולא כולל השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים ולאחר קיזוז עסקות בנגזרים (נטינג).
- (6) כולל מזומנים, השקעות בתאגידים פיננסיים שלא הופחתו מההון, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

טבלה מספר 19 - חשיפות סיכון אשראי לפי צד נגדי ולפי סוגי חשיפות אשראי עיקריים⁽¹⁾:

[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016

סך הכל	נכסים אחרים ⁽⁶⁾	עסקאות		אג"ח ⁽⁴⁾	אשראי ⁽³⁾
		חשיפות חוץ	במכשירים		
		מאזניות ⁽²⁾	נגזרים ⁽⁵⁾		
במיליוני שקלים					
3,566.0	-	-	-	1,533.4	2,032.6
0.8	-	-	-	0.8	-
90.1	-	-	2.9	-	87.1
2,741.3	-	965.2	141.1	-	1,635.0
3.8	-	-	-	-	3.8
1,818.0	-	430.2	-	-	1,387.8
188.5	-	4.8	-	-	183.7
7,381.3	-	265.1	-	-	7,116.2
483.7	483.7	-	-	-	-
16,273.5	483.7	1,665.4	144.0	1,534.2	12,446.1

חובות של ריבונות
חובות של יישויות סקטור ציבורי
חובות של תאגידים בנקאיים
חובות של תאגידים
חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
חובות קמעונאיים ליחידים
חובות של עסקים קטנים
חובות בגין משכנתאות לדיור
נכסים אחרים*

סך הכל

30 בספטמבר 2015 *

סך הכל	נכסים אחרים ⁽⁶⁾	עסקאות		אג"ח ⁽⁴⁾	אשראי ⁽³⁾
		חשיפות חוץ	במכשירים		
		מאזניות ⁽²⁾	נגזרים ⁽⁵⁾		
במיליוני שקלים					
2,990.9	2,008.5	-	-	982.3	2,008.5
1.0	-	-	-	1.0	-
129.7	112.5	-	7.2	10.0	112.5
2,505.3	1,469.4	904.3	119.5	12.0	1,469.4
15.2	15.2	-	-	-	15.2
1,653.1	1,382.6	270.5	-	-	1,382.6
240.7	224.9	15.8	-	-	224.9
7,439.6	6,918.4	521.2	-	-	6,918.4
372.2	372.2	-	-	-	-
15,347.7	372.2	1,711.8	126.7	1,005.4	12,131.6

סך הכל

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
- (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי.
- (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים.
- (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר ולא כולל השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
- (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים, לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
- (6) כולל מזומנים, השקעות בתאגידים פיננסיים שלא הופחתו מההון, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

* לאחר השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	נכסים אחרים ⁽⁶⁾	עסקאות במכשירים		אג"ח ⁽⁴⁾	אשראי ⁽³⁾	
		חשיפות חוץ מאזניות ⁽²⁾	נגזרים ⁽⁵⁾			
במיליוני שקלים						
3,024.2	-	-	-	1,207.9	1,816.3	חובות של ריבונויות
0.9	-	-	-	0.9	-	חובות של יישויות סקטור ציבורי
170.0	-	-	32.7	0.9	136.4	חובות של תאגידים בנקאיים
2,510.2	-	759.4	228.6	11.7	1,510.5	חובות של תאגידים
14.6	-	-	-	-	14.6	חובות בביטחון נדל"ן מסחרי
1,692.8	-	-	-	-	1,272.8	חובות קמעונאיים ליחידים
224.9	-	5.7	-	-	219.2	חובות של עסקים קטנים
7,527.0	-	513.4	-	-	7,013.6	חובות בגין משכנתאות לדיור
408.2	408.2	-	-	-	-	נכסים אחרים
		-				
15,572.8	408.2	1,698.5	261.3	1,221.5	11,983.4	סך הכל

סך הכל

- (1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי.
 (2) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי.
 (3) כולל אשראי לציבור, אשראי לממשלה ופיקדונות בבנקים מרכזיים.
 (4) לא כולל את אגרות-החוב הנכללות בתיק הסחיר ולא כולל השקעות בהון של תאגידים פיננסיים.
 (5) שווי הוגן חיובי של נגזרים, לרבות תוספת (Add-On) המשקפת את סכום החשיפה הפוטנציאלית העתידית לאשראי בגין יתרת הערך הנקוב של מכשירים נגזרים.
 (6) כולל מזומנים, השקעות בתאגידים פיננסיים שלא הופחתו מההון, מקדמות לרשויות המס, מניות ונכסים אחרים ללא צד נגדי כגון בניינים וציוד.

טבלה מספר 20 - הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרות הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי: [נדבך 3]

30 בספטמבר 2016									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					הפסדי אשראי ⁽⁴⁾				
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי	בעייתיות ⁽⁵⁾	סך הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	מזה	מזה	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי	בעייתיות ⁽⁵⁾	סך הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	מזה	מזה	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו
ציבור - מסחרי									
1,931.7	1,828.1	26.5	1,931.7	1,051.5	26.5	25.6	0.5	-	6.1
484.6	468.1	16.5	484.6	472.8	16.5	11.4	0.5	-	3.3
791.1	791.1	-	651.6	388.4	-	-	0.2	-	0.5
68.8	67.7	1.1	67.7	51.8	1.1	0.6	0.1	0.1	0.4
3,276.2	3,155.0	44.1	3,135.6	1,964.5	44.1	37.6	1.3	0.1	10.3
7,390.5	7,119.2	163.8	7,390.5	7,125.4	163.8	-	(6.1)	6.7	47.4
1,335.6	1,242.0	35.0	1,335.6	1,145.3	35.0	16.1	27.3	23.1	49.3
12,002.3	11,516.2	242.9	11,861.7	10,235.2	242.9	53.7	22.5	29.9	107.0
7.8	7.8	-	-	-	-	-	-	-	-
1,363.4	1,363.4	-	-	-	-	-	-	-	-
13,373.5	12,887.4	242.9	11,861.7	10,235.2	242.9	53.7	22.5	29.9	107.0
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
371.5	371.5	-	-	-	-	-	-	-	-
13,745.0	13,258.9	242.9	11,861.7	10,235.2	242.9	53.7	22.5	29.9	107.0

הערות לאחר נתוני 31.12.15

טבלה מספר 20 - הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרות הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי: (המשך)
[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2015									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾			מזה			דירוג ביצוע			
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁵⁾	חובות ⁽²⁾	סך הכל	בעייתי ⁽⁵⁾	אשראי	סך הכל
ציבור - מסחרי									
5.8	-	(0.6)	5.6	6.5	1,062.2	1,915.7	6.5	1,909.2	1,915.7
2.5	-	(0.1)	1.2	5.8	439.9	475.3	5.8	466.9	475.3
0.4	0.1	0.2	-	-	253.8	256.1	-	366.0	366.0
0.4	0.2	(0.3)	3.3	3.3	116.8	131.7	3.3	149.6	152.9
9.1	0.3	(0.8)	10.1	15.6	1,872.7	2,778.8	15.6	2,891.7	2,909.9
56.7	4.2	(3.6)	-	172.1	7,012.6	7,533.8	172.1	7,255.7	7,533.8
43.1	23.3	30.4	15.1	37.1	1,080.1	1,364.5	37.1	1,299.4	1,364.5
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
108.9	27.8	26.0	25.2	224.8	9,965.4	11,677.1	224.8	11,446.8	11,808.2
-	-	-	-	-	-	-	-	10.1	10.1
-	-	-	-	-	-	-	-	928.8	928.8
108.9	27.8	26.0	25.2	224.8	9,965.4	11,677.1	224.8	12,385.7	12,747.1
-	-	-	-	-	-	-	-	1.0	1.0
-	-	-	-	-	-	-	-	572.0	572.0
108.9	27.8	26.0	25.2	224.8	9,965.4	11,677.1	224.8	12,958.7	13,320.1

הערות לאחר נתוני 31.12.15

טבלה מספר 20 - הלוואות פגומות, הלוואות בפיגור, יתרות הפרשות פרטניות וקבוצתיות והוצאות בגין הפסדי אשראי שהוכרו בדוח רווח והפסד ומחיקות חשבונאיות נטו במהלך התקופה לפי ענף עיקרי או סוג עיקרי של צד נגדי: (המשך)
[נדבך 3]

ליום 31 בדצמבר 2015									
סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾					מזה				
סך הכל	דירוג ביצועי אשראי	בעייתיות ⁽⁵⁾	סך הכל	חובות ⁽²⁾	בעייתיות ⁽⁵⁾	פגום	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת הפרשה להפסדי אשראי
ציבור - מסחרי									
1,834.1	1,749.7	8.4	1,834.1	1,131.6	8.4	7.6	(0.8)	-	5.6
515.9	508.8	7.1	515.9	488.9	7.1	3.1	0.2	-	2.8
564.6	564.6	-	372.7	165.8	-	-	0.1	0.1	0.3
125.7	124.3	1.4	113.1	99.3	1.4	1.3	0.1	0.6	0.4
3,040.3	2,947.4	16.9	2,835.8	1,885.6	16.9	12.0	(0.4)	0.7	9.1
7,537.4	7,255.8	170.1	7,537.4	7,023.9	170.1	-	0.5	4.8	60.2
1,326.2	1,264.8	36.2	1,326.2	1,091.4	36.2	16.0	40.3	31.2	45.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל									
11,903.9	11,468.0	223.2	11,699.4	10,000.9	223.2	28.0	40.4	36.7	114.4
2.5	2.5	-	-	-	-	-	-	-	-
1,299.4	1,299.4	-	-	-	-	-	-	-	-
13,205.8	12,769.9	223.2	11,699.4	10,000.9	223.2	28.0	40.4	36.7	114.4
1.6	1.6	-	-	-	-	-	-	-	-
458.1	458.1	-	-	-	-	-	-	-	-
13,665.5	13,229.6	223.2	11,699.4	10,000.9	223.2	28.0	40.4	36.7	114.4

- (1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל:
- ליום 30.09.2016: חובות - 10,235.2 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,741.8 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 141.5 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,626.5 מיליוני ש"ח.
- ליום 30.09.2015: חובות - 9,965.4 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,532.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 111.0 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,711.7 מיליוני ש"ח.
- ליום 31.12.15: חובות - 10,000.9 מיליוני ש"ח, אג"ח - 1,771.0 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 195.1 מיליוני ש"ח וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 1,698.5 מיליוני ש"ח.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוב מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (6) כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצת רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה, בסך של 147.4 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 224.8 מיליוני ש"ח.
- (ליום 30.09.2015: 73.7 מיליוני ש"ח ו-159.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה וליום 31.12.15: 76.0 מיליוני ש"ח ו-145.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).
- (7) יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת בתוספת זו.
- * סווג מחדש

טבלה מספר 21 - איכות אשראי ופיגורים:

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2016					
במיליוני שקלים					
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
מידע נוסף			פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾				
פעילות לווים בישראל					
ציבור מסחרי					
-	0.1	1,051.5	18.3	0.4	1,032.8
1.7	2.0	472.8	11.4	5.1	456.3
-	-	388.4	-	-	388.4
-	-	51.8	0.6	0.5	50.8
1.7	2.1	1,964.5	30.3	5.9	1,928.3
סך הכל מסחרי					
22.0	163.8	7,125.4	-	163.8	6,961.6
22.1	8.7	1,145.3	16.1	18.8	1,110.4
45.8	174.6	10,235.2	46.4	188.5	10,000.3
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
45.8	174.6	10,235.2	46.4	188.5	9,996.0
סך הכל פעילות בישראל					
-	-	-	-	-	-
45.8	174.6	10,235.2	46.4	188.5	9,996.0
סך הכל					

ליום 30 בספטמבר 2015					
במיליוני שקלים					
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
מידע נוסף			פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾				
פעילות לווים בישראל					
ציבור מסחרי					
0.1	-	1,062.2	3.4	-	1,058.8
2.2	4.3	439.9	1.2	4.6	434.1
-	-	253.8	-	-	253.8
0.1	-	116.8	3.3	-	113.5
2.4	4.3	1,872.7	7.9	4.6	1,860.2
סך הכל מסחרי					
25.7	172.1	7,012.6	-	172.1	6,840.4
12.5	9.7	1,080.1	15.0	21.9	1,043.2
40.6	186.1	9,965.4	22.9	198.6	9,743.8
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
40.6	186.1	9,965.4	22.9	198.6	9,743.8
סך הכל פעילות בישראל					
-	-	-	-	-	-
40.6	186.1	9,965.4	22.9	198.6	9,743.8
סך הכל					

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13 ב 2 ג בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).
- (3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30/09/2015) ו- 7.9 מיליוני ש"ח ו- 7.3 מיליוני ש"ח בהתאמה).

טבלה מספר 21 - איכות אשראי ופיגורים: (המשך)

[נדבך 3]

ליום 31 בדצמבר 2015					
במיליוני שקלים					
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		פעילות לווים בישראל
מידע נוסף			לא פגומים	פגומים ⁽²⁾	
בפיגור של 30 ימים או יותר ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾				
					ציבור מסחרי
-	0.1	1,051.5	18.3	0.4	1,032.8
1.7	2.0	472.8	11.4	5.1	456.3
-	-	388.0	-	-	388.0
-	-	51.8	0.6	0.4	50.8
0.8	2.1	1,964.1	30.3	5.9	1,871.7
					סך הכל מסחרי
22.0	163.8	7,125.4	-	163.8	6,961.6
22.1	8.7	1,145.3	16.1	18.8	1,110.4
45.8	174.6	10,234.8	46.4	188.5	9,999.9
					פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
45.8	174.6	10,234.8	46.4	188.5	9,999.9
					סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-
45.8	174.6	10,234.8	46.4	188.5	9,999.9
					סך הכל

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור](#) 13 ב 2 ג בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 6.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (30/09/2015) ו- 7.9 מיליוני ש"ח ו- 7.3 מיליוני ש"ח בהתאמה.

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2016					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני שקלים					
יתרת חוב רשומה					
1,600.6	-	22.1	1,622.7	-	1,622.7
363.9	7,125.4	1,123.2	8,612.5	-	8,612.5
1,964.5	7,125.4	1,145.3	10,235.2	-	10,235.2
147.4	6,597.5	-	6,744.9	-	6,744.9
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה:					
6.3	-	16.1	22.4	-	22.4
24.0	-	-	24.0	-	24.0
30.3	-	16.1	46.4	-	46.4
סך הכל חובות פגומים					
2.1	163.8	8.7	174.6	-	174.6
3.8	-	10.1	13.9	-	13.9
36.2	163.8	34.9	234.9	-	234.9
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
7.2	-	9.8	17.0	-	17.0
0.8	47.2	39.0	87.0	-	87.0
8.0	47.2	48.8	104.0	-	104.0
0.5	47.1	-	47.6	-	47.6
1.4	-	9.7	11.1	-	11.1
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה: בגין חובות פגומים					
ליום 30 בספטמבר 2015					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני שקלים					
יתרת חוב רשומה					
1,520.7	-	27.4	1,548.1	-	1,548.1
352.0	7,012.6	1,052.7	8,417.3	-	8,417.3
1,872.7	7,012.6	1,080.1	9,965.4	-	9,965.4
73.7	6,774.9	-	6,848.6	-	6,848.6
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה:					
6.8	-	15.0	21.8	-	21.8
9.8	-	-	9.8	-	9.8
16.6	-	15.0	31.6	-	31.6
סך הכל חובות פגומים					
4.3	172.1	9.7	186.1	-	186.1
0.3	-	12.2	12.5	-	12.5
21.2	172.1	36.9	230.2	-	230.2
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
5.2	-	8.0	13.2	-	13.2
1.9	56.2	34.5	92.6	-	92.6
7.1	56.2	42.5	105.8	-	105.8
0.3	56.2	-	56.5	-	56.5
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

טבלה מספר 22 - הפרשה להפסדי אשראי: (המשך)

[נדבך 3]

ליום 31 בדצמבר 2015					
מסחרי	לדירור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני שקלים					
יתרת חוב רשומה					
1,706.0	-	20.2	1,726.2	-	1,726.2
179.6	7,023.9	1,071.2	8,274.7	-	8,274.7
1,885.6	7,023.9	1,091.4	10,000.9	-	10,000.9
76.0	6,759.5	-	6,835.5	-	6,835.5
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה:					
7.4	-	15.9	23.3	-	23.3
2.4	-	-	2.4	-	2.4
9.8	-	15.9	25.7	-	25.7
סך הכל חובות פגומים					
3.1	164.6	10.7	178.4	-	178.4
1.0	5.5	9.4	15.9	-	15.9
13.9	170.1	36.0	220.0	-	220.0
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
5.7	-	9.1	14.8	-	14.8
1.6	59.8 ⁽¹⁾	35.4	96.8	-	96.8
7.3	59.8	44.5	111.6	-	111.6
0.3	59.8	-	60.1	-	60.1
0.5	-	9.0	9.5	-	9.5
(*) מזה: לפי עומק הפיגור					
(**) מזה: בגין חובות פגומים					

(1) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטני בסך 1.1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 24.7 מיליוני ש"ח. (לימים 30.09.2015 ו- 31.12.2015: 0 מיליוני ש"ח ו- 24.2 מיליוני ש"ח, ו- 5.5 מיליוני ש"ח ו- 24.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

[נדבך 3]

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016						
בלתי מבוקר						
הפרשה להפסדי אשראי						
אשראי לציבור						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
8.8	57.6	40.3	106.7	-	106.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2015
0.5	0.5	11.2	12.2	-	12.2	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.2)	(1.5)	(10.0)	(11.7)	-	(11.7)	מחיקות חשבונאיות
-	0.1	1.6	1.7	-	1.7	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(0.2)	(1.4)	(8.4)	(10.0)	-	(10.0)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
9.1	56.7	43.1	108.9	-	108.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2015 (*)
9.9	50.8	48.1	108.8	-	108.8	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.06.2016 (*)
0.3	(3.1)	9.9	7.1	-	7.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.1	(0.3)	(11.1)	(11.3)	-	(11.3)	מחיקות חשבונאיות
-	-	2.4	2.4	-	2.4	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
0.1	(0.3)	(8.7)	(8.9)	-	(8.9)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
10.3	47.4	49.3	107.0	-	107.0	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2016 (*)
-	-	-	-	-	-	
2.3	0.2	0.5	3.0	-	3.0	(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
2.0	0.5	0.6	3.1	-	3.1	ליום 30.09.2016
-	-	-	-	-	-	ליום 30.09.2015
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2015						
בלתי מבוקר						
מסחרי	לדיור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל	
10.2	64.5	36.0	110.7	-	110.7	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2014 (מבוקר)
(0.8)	(3.6)	30.4	26.0	-	26.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(0.6)	(4.3)	(27.1)	(32.0)	-	(32.0)	מחיקות חשבונאיות
0.3	0.1	3.8	4.2	-	4.2	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(0.3)	(4.2)	(23.3)	(27.8)	-	(27.8)	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
9.1	56.7	43.1	108.9	-	108.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2015 (*)
9.1	60.2	45.1	114.4	-	114.4	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2015 (*) (מבוקר)

22.5	-	22.5	27.3	(6.1)	1.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(37.0)	-	(37.0)	(30.1)	(6.7)	(0.2)	מחיקות חשבונאיות
7.1	-	7.1	7.0	-	0.1	גביית חובות שנמחקו חשבונאית
(29.9)	-	(29.9)	(23.1)	(6.7)	(0.1)	בשנים קודמות
-	-	-	-	-	-	מחיקות חשבונאיות נטו
-	-	-	-	-	-	אחר
107.0	-	107.0	49.3	47.4	10.3	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.09.2016 (*)
-	-	-	-	-	-	
						(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
3.0	-	3.0	0.5	0.2	2.3	ליום 30.09.2016
3.1	-	3.1	0.6	0.5	2.0	ליום 30.09.2015

חשיפות אשראי ודרישות הון לפי הגישה הסטנדרטית [נדבך 3]

יישום דירוג אשראי חיצוני על פי הגישה הסטנדרטית, אשר מיושמת בבנק, מבוססת על דירוגים חיצוניים. שקלולי סיכון האשראי נקבעים בין היתר, באמצעות ייחוס החשיפה לצד הנגדי לעסקה כפי שנקבע בהוראה, תוך הבאה בחשבון של דירוגי האשראי החיצוני הנקבעים על-ידי חברות דירוגי אשראי חיצוניות (ECAI) ומשמשים למדידת סיכון אשראי באופן סטנדרטי.

דירוג ECAI משמשים לקביעת משקל סיכון של הצדדים הנגדיים הבאים:

- ריבוניות
- סקטור ציבורי
- תאגידים
- תאגידים בנקאיים
- איגודים

למטרה זו, משתמש הבנק בנתוני שתי סוכנויות דירוג Moddy's Investors Service ו- Standard and Poor's Rating Group.

טבלה מספר 24 - טבלת המיפוי לדירוגי חברות הדירוג הבינלאומיות המוכרות:

משקל סיכון			דירוג של חברות הדירוג	
ריבוניות	בנקים	תאגידים	S&P	Moody's
0%	20%	20%	AAA עד AA-	Aaa עד Aa3
20%	50%	50%	A+ עד A-	A1 עד A3
50%	100%	100%	BBB+ עד BBB-	Baa1 עד Baa3
100%	100%	100%	BB+ עד BB-	Ba1 עד Ba3
100%	100%	150%	B+ עד B-	B1 עד B3
150%	150%	150%	CCC+ או נמוך יותר	Caa1 או נמוך יותר

בתהליך הדירוג מתבצע זיהוי הלקוחות ומציאת הדירוג המתאים על-ידי התאמה בין קובצי חברות דירוג האשראי החיצוניות לבין נתוני הצדדים הנגדיים. הנתונים מוזנים למערכת החישוב ובהתאם לחוקים שנקבעו על-ידי המפקח על הבנקים מוקצה משקל סיכון מתאים. בהתאם לכך, נבחר הדירוג הנמוך מבין דירוגי האשראי שניתן על-ידי אחת משתי סוכנויות הדירוג האמורות.

כאשר לא קיים דירוג לצד נגדי, מחושב משקל הסיכון לפי הגדרת ברירת המחדל שבהוראות בנק ישראל.

משקל הסיכון לחובות של בנקים ישראלים שמועד פירעונם המקורי הוא עד שלושה חודשים או פחות, והנקובים וממומנים בשקלים חדשים הוא – 20%.

משקל הסיכון של בנקים נקבע לפי משקל הסיכון של המדינה בה הוא מאוגד והוא נחות בדרגה אחת ממשקל הסיכון הנגזר מדירוג אותה מדינה.

עבור השקעה בהנפקות שיש להן דירוג הנפקה ספציפי, משקל הסיכון של החוב יתבסס על דירוג זה, למעט כאשר המנפיק הוא תאגיד או ישות סקטור ציבורי. במקרים אלו, משקל הסיכון יתבסס על דירוג המנפיק ולא על דירוג הנפקה ספציפי.

הפחתת סיכון אשראי

הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית המקיפה על מנת לקבוע את שקלולי הסיכון שיחולו על הצד הנגדי. הגישה הסטנדרטית מצריכה שימוש בדירוגים בלתי-תלויים שהוכנו על-ידי סוכנויות דירוג בינלאומיות. הטבלאות שלהן מציגות את פירוט חשיפת האשראי ברוטו על-פי משקולות הסיכון תוך פילוח החשיפה בהתאם לצד הנגדי (סגמנטים) לפני ואחרי הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחונות מוכרים.

טבלה מספר 25 - סכום חשיפות האשראי ברוטו לפני הפחתת סיכון אשראי:
[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016									
חשיפת אשראי (1)ברוטו	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים									
3,566.0	-	-	25.5	-	-	-	54.7	3,485.8	ריבוניות
0.8	-	-	-	-	0.8	-	-	-	סקטור ציבורי
90.1	-	-	-	-	68.5	-	21.6	-	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
2,741.3	-	3.0	2,689.8	-	-	-	48.5	-	תאגידים
3.8	-	-	3.8	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,818.0	-	39.6	274.4	1,504.0	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
188.5	-	0.4	0.3	187.8	-	-	-	-	עסקים קטנים
7,381.3	-	45	348	2,804.7	1,079	3,105	-	-	הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
483.7	57.0	5.9	186.1	-	-	-	-	234.7	אחרים
16,273.5	57.0	94.2	3,527.9	4,496.5	1,148.0	3,104.6	124.8	3,720.5	סך הכל
30 בספטמבר 2015*									
חשיפת אשראי (1)ברוטו	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים									
2,990.9	-	-	16.0	-	-	-	25.8	2,949.1	ריבוניות
1.0	-	-	-	-	1.0	-	-	-	סקטור ציבורי
129.7	-	-	-	-	80.5	-	49.2	-	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
2,505.3	-	-	2,445.8	-	22.6	-	36.9	-	תאגידים
15.2	-	-	15.2	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,653.1	-	37.2	51.3	1,564.6	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
240.7	-	0.7	-	240.0	-	-	-	-	עסקים קטנים
7,439.6	-	42.3	334.4	2,927.2	834.5	3,301.2	-	-	הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
483.7	46.8	-	192.4	-	-	-	-	133.0	אחרים
15,347.7	46.8	80.2	3,055.1	4,731.8	938.6	3,301.2	111.9	3,081.2	סך הכל

(1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי. לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמה, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי.

* לאחר השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

31 בדצמבר 2015

חשיפת אשראי ברוטו ⁽¹⁾	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים									
3,024.2	-	-	16.0	-	-	-	27.0	2,981.2	ריבונות
0.9	-	-	-	-	0.9	-	-	-	סקטור ציבורי
170.0	-	-	-	-	92.4	-	77.6	-	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
2,510.1	-	0.6	2,465.2	-	31.9	-	12.4	-	תאגידים
14.6	-	-	14.6	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,692.9	-	39.8	210.9	1,442.2	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
224.8	-	1.8	0.1	222.9	-	-	-	-	עסקים קטנים
7,527.0	-	48	295	3,015	905	3,264	-	-	הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
408.2	51.8	5.8	188.5	-	-	-	-	162.1	אחרים
15,572.7	51.8	95.6	3,190.3	4,680.3	1,030.5	3,263.9	117.0	3,143.3	סך הכל

(1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי. לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי.

טבלה מספר 26 - סכום חשיפות האשראי ברוטו לאחר הפחתת סיכון אשראי:

[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016

חשיפת אשראי (נטו) ⁽¹⁾	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים									
3,566.0	-	-	25.5	-	-	-	54.7	3,485.8	ריבוניות
0.8	-	-	-	-	0.8	-	-	-	סקטור ציבורי
92.3	-	-	-	-	70.7	-	21.6	-	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
2,255.8	-	3	2,204.3	-	-	-	48.5	-	תאגידים
3.8	-	-	3.8	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,788.1	-	39.6	270.5	1,478.0	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
152.0	-	0.3	0.3	151.4	-	-	-	-	עסקים קטנים
7,380.6	-	45.3	349.7	2,803.2	1,078.3	3,104.1	-	-	הלוואות לדיוור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
483.7	57.0	5.9	186.1	-	-	-	-	234.7	אחרים
15,723.1	57.0	94.1	3,040.2	4,432.6	1,149.8	3,104.1	124.8	3,720.5	סך הכל

*30 בספטמבר 2015

חשיפת אשראי (נטו) ⁽¹⁾	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%	
במיליוני שקלים									
2,990.9	-	-	16.0	-	-	-	25.8	2,949.1	ריבוניות
1.0	-	-	-	-	1.0	-	-	-	סקטור ציבורי
133.4	-	-	-	-	84.2	-	49.2	-	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
2,200.8	-	-	2,141.3	-	22.6	-	36.9	-	תאגידים
15.2	-	-	15.2	-	-	-	-	-	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,616.7	-	37.2	51.3	1,528.2	-	-	-	-	קמעונאיות ליחידים
197.9	-	0.6	-	197.3	-	-	-	-	עסקים קטנים
7,436.2	-	42.3	333.9	2,925.7	834.1	3,300.2	-	-	הלוואות לדיוור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	איגוח
375.5	46.8	-	192.4	-	-	-	-	133.0	אחרים
14,964.3	46.8	80.1	2,750.1	4,651.2	941.9	3,300.2	111.9	3,082.1	סך הכל

(1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי. לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לפני הפחתת סיכון אשראי

* לאחר השפעת היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1. [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#)

31 בדצמבר 2015								
חשיפת אשראי	250%	150%	100%	75%	50%	35%	20%	0%
נטו ⁽¹⁾	במיליוני שקלים							
ריבונות	3,024.2	-	-	16.0	-	-	27.0	2,981.2
סקטור ציבורי	0.9	-	-	-	-	0.9	-	-
תאגידים בנקאיים	174.2	-	-	-	-	95.4	78.8	-
חברות ניירות ערך	-	-	-	-	-	-	-	-
תאגידים	2,056.1	-	0.6	2,011.2	-	31.9	12.4	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	14.6	-	-	14.6	-	-	-	-
קמעונאיות ליחידים	1,652.9	-	39.8	210.9	1,402.2	-	-	-
עסקים קטנים	168.0	-	1.8	0.1	166.1	-	-	-
הלוואות לדיר	7,526.9	-	47.6	295.0	3,013.6	904.9	3,265.8	-
איגוח	-	-	-	-	-	-	-	-
אחרים	408.2	51.8	5.8	188.5	-	-	-	162.1
סך הכל	15,026.0	51.8	95.6	2,736.3	4,581.9	1,033.1	3,265.8	3,143.3

(1) לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות ולפני ניכוי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס פרטני וקבוצתי. לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

הפחתת סיכון אשראי: הגישה הסטנדרטית [נדבך 3]

במטרה להפחית את סיכון האשראי הבנק פועל על פי מדיניות, נהלים ותהליכי עבודה לקבלת בטוחות וניהולן, שיעורי הסתמכות על בטוחות, רישום הבטוחות וכד'. לא חלו שינויים באופן ניהול הביטוחות בבנק ובגישות שמשמשות את הבנק במסגרת הפחת סיכון אשראי (CRM). לפירוט [ראה דוח על הסיכונים לשנת 2015](#).

טבלה מספר 27 - פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי:

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2016

חשיפה המכוסה					
חשיפת אשראי	על ידי ביטחון פיננסי ⁽²⁾	סך הכל שכומים שנגרעו	סך הכל שכומים שנוספו ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾	
במיליוני שקלים חדשים					
3,566.0	-	-	-	3,566.0	ריבוניות
0.8	-	-	-	0.8	סקטור ציבורי
90.1	-1.0	-	3.2	92.3	תאגידים בנקאיים
-	-	-	-	-	חברות ניירות ערך
2,741.3	-482.3	-3.2	-	2,258.2	תאגידים
3.8	-	-	-	3.8	בביטחון נדל"ן מסחרי
1,818.0	-29.9	-	-	1,788.1	קמעונאיות ליחידים
188.5	-36.5	-	-	152.0	עסקים קטנים
7,381.3	-0.7	-	-	7,380.6	הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	איגוח
483.7	-	-	-	483.7	אחרים
16,273.5	(550.4)	(3.2)	3.2	15,723.1	סך הכל

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שקלול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

(2) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.

(3) כולל תוספת מקדם ביטחון המתאים לחשיפת ניירות ערך שהושאלו.

(4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקולל מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

טבלה מספר 27 - פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי: (המשך)

[נדבך 3]

ליום 30 בספטמבר 2015*

חשיפה המכוסה				
חשיפת אשראי	על ידי ביטחון פיננסי ⁽²⁾	סך הכל שכומים שנגרעו	סך הכל שכומים שנוספו ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾
במיליוני שקלים חדשים				
ריבוניות	2,990.9	-	-	2,990.9
סקטור ציבורי	1.0	-	-	1.0
תאגידים בנקאיים	129.7	-0.5	4.2	133.4
חברות ניירות ערך	-	-	-	-
תאגידים	2,505.3	-300.3	-4.2	2,200.8
בביטחון נדל"ן מסחרי	15.2	-	-	15.2
קמעונאיות ליחידים	1,653.1	-36.4	-	1,616.7
עסקים קטנים	240.7	-42.8	-	197.9
הלוואות לדיור	7,439.6	-3.4	-	7,436.2
איגוח	-	-	-	-
אחרים	372.2	-	-	372.2
סך הכל	15,347.7	(383.4)	(4.2)	14,964.3

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

(2) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.

(3) כולל תוספת מקדם ביטחון המתאים לחשיפת ניירות ערך שהושאלו.

(4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

* הוצג מחדש לאור היישום למפרע של הנחיות הפיקוח בקשר למכירת אג"ח מוחזקות לפדיון. לפירוט ראה ביאור 1.5 בתמצית [הדוחות הכספיים ליום 30](#)

[בספטמבר 2016](#)

טבלה מספר 27 - פירוט של סוגי הביטחונות בהם נעשה שימוש, תוך הצגת החשיפות המכוסות בערבויות, חשיפות המכוסות על-ידי נגזרי אשראי וחשיפות המכוסות באמצעות ביטחונות פיננסיים כשירים על-פי הצד הנגדי: (המשך)

[נדבך 3]

ליום 31 בדצמבר 2015

חשיפה המכוסה				
חשיפת אשראי	על ידי ביטחון פיננסי ⁽²⁾	סך הכל שכומים שנגרעו	סך הכל שכומים שנוספו ⁽³⁾	חשיפת אשראי נטו ⁽⁴⁾
במיליוני שקלים חדשים				
ריבוניות	3,024.2	-	-	3,024.2
סקטור ציבורי	0.9	-	-	0.9
תאגידים בנקאיים	170.0	(0.9)	5.1	174.2
חברות ניירות ערך	-	-	-	-
תאגידים	2,510.1	(448.9)	(5.1)	2,056.1
בביטחון נדל"ן מסחרי	14.6	-	-	14.6
קמעונאיות ליחידים	1,692.9	(40.0)	-	1,652.9
עסקים קטנים	224.8	(56.8)	-	168.0
הלוואות לדיור	7,527.0	(0.1)	-	7,526.9
איגוח	-	-	-	-
אחרים	408.2	-	-	408.2
סך הכל	15,572.7	(546.7)	5.1	15,026.0

(1) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

(2) לאחר התחשבות במקדמי ביטחון.

(3) כולל תוספת מקדם ביטחון המתאים לחשיפת ניירות ערך שהושאלו.

(4) לפני המרה לאשראי של רכיבים חוץ-מאזניים (לדוגמא, שיקול מסגרות לא מנוצלות כאשראי), לאחר הפחתת סיכון אשראי.

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה, זאת על אף שהבנק מילא את חלקו בעסקה והעביר לצד הנגדי את התשלום. הסיכון קיים רק כאשר התמורות בעסקה לא מועברות סימולטנית. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

סיכון צד נגדי הינו סיכון שהצד הנגדי לעסקה יהיה בכשל לפני הסליקה הסופית של תזרימי העסקה. ערך השוק של העסקה, שיכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים, תלוי למעשה בתנודות בגורמי השוק. רק במידה שהעסקה תהיה בעלת שווי הוגן חיובי לבנק והצד הנגדי יהיה בכשל - עשוי להיגרם הפסד כלכלי לבנק בעת הכשל. החשיפה לסיכון צד נגדי יכולה להיווצר במשך כל חיי העסקה.

במהלך התקופה לא חלו שינויים באופן ניהול הסיכונים בגין מכשירים פיננסיים נגזרים. לפירוט [ראה דוח לשנת 2015](#).

טבלה מספר 28 - פירוט חשיפות האשראי של הבנק שמקורן בנגזרים:
[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016					
סך הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע- חוץ וזהב	נגזרי ריבית
במיליוני שקלים					
143.0	-	-	141.1	1.9	-
1.1	-	-	-	1.1	-
-	-	-	-	-	-
(135.4)	-	-	(134.4)	(1.0)	-
8.7	-	-	6.7	2.0	-
30 בספטמבר 2015					
סך הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע- חוץ וזהב	נגזרי ריבית
במיליוני שקלים					
120.7	-	-	119.5	1.1	-
6.1	-	-	-	6.1	-
-	-	-	-	-	-
(119.3)	-	-	(118.9)	(0.5)	-
7.4	-	-	0.7	6.7	-
31 בדצמבר 2015					
סך הכל	נגזרי סחורות	מתכות יקרות	נגזרי מניות	נגזרי מטבע- חוץ וזהב	נגזרי ריבית
במיליוני שקלים					
231.9	-	-	228.6	1.9	1.4
29.4	-	-	-	21.1	8.3
-	-	-	-	-	-
(223.9)	-	-	(223.0)	(0.9)	-
37.4	-	-	5.6	22.1	9.7

שווי הוגן ברוטו חיובי
ערכי Add On
השפעת הסכמי קיזוז
ביטחון כשיר

חשיפת אשראי, נטו

שווי הוגן ברוטו חיובי
ערכי Add On
השפעת הסכמי קיזוז
ביטחון כשיר

חשיפת אשראי, נטו

שווי הוגן ברוטו חיובי
ערכי Add On
השפעת הסכמי קיזוז
ביטחון כשיר

חשיפת אשראי, נטו

ניהול סיכוני שוק:

סיכוני שוק הם קבוצת הסיכונים אשר מהותם הינה החשיפה להפסד כתוצאה משינויים בפרמטרים שונים בשוק (פרמטרים אקסוגניים). בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבע הדירקטוריון. הסיכונים הנכללים במסגרת סיכוני השוק הינם:

- סיכון ריבית
- סיכון שער חליפין
- סיכון אינפלציה
- סיכונים בסיס אחרים

במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים במבנה ו/או אופן הפעילות או התפתחויות אחרות בכל הקשור לממשל התאגידי לניהול סיכון השוק ולמדיניות ניהולו בבנק. לפירוט בדבר ממשל תאגידי לניהול הסיכונים המבנה הארגוני והחלוקה לפי עקרון של שלושת קווי ההגנה ומעגלי הפיקוח בכל הקשור לניהול סיכון השוק [ראה בדוח על הסיכונים לשנת 2015](#).

טבלה מספר 29 - דרישות ההון בגין סיכוני שוק⁽¹⁾:
[נדבך 3]

31 בדצמבר 2015			30 בספטמבר 2015			30 בספטמבר 2016			
סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	סך הכל	סיכון כללי	סיכון ספציפי	
במיליוני שקלים									
6.3	4.5	1.8	1.1	-	1.1	2.5	2.5	0.0	סיכון ריבית
0.2	0.1	0.1	0.5	-	0.5	1.7	0.7	1.0	סיכון מניות
2.7	2.7	-	2.7	2.7	-	2.0	2.0	-	סיכון שער חליפין של מטבע חוץ
-	-	-	-	-	-	-	-	-	סיכון אופציות
9.2	7.3	1.9	4.3	2.7	1.6	6.2	5.2	1.0	סך הכל

(1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לכל תקופה, עבור נדבך 1. לפירוט לגבי יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ראה טבלה 8 לעיל.

ניתוח של חשיפות בגין סיכוני שוק וניהול פוזיציות [אחר]

תיאור מפורט של סיכוני השוק אליהם חשוף התאגיד הבנקאי

סיכון הריבית הינו הסיכון הנובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעור הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות. שינויים אלו עלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק בשל ירידה עתידית בהכנסות המימון העלולה להיגרם כתוצאה מחשיפה לריבית בכל אחד מבסיסי ההצמדה השונים.

לבנק קיימת חשיפה לסיכון זה בעיקר במגזר צמוד המדד, שכן חלק ניכר מהנכסים ומהתחייבויות במגזר זה, הינם בריבית קבועה לטווח ארוך. כמו כן מתקיים מעקב שוטף גם אחר החשיפה במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות, הן בתחום האשראי וגיוס המקורות והן בתיק הנוסטרו.

במגזר המט"ח וצמוד מט"ח עיקר פעילות הבנק הינה בריבית משתנה ולטווח קצר, עם זאת בשנתיים האחרונות הבנק החל לבצע משכנתאות במט"ח בריבית קבועה (או לחילופין משתנה כל 5 שנים).

סיכון תמחור מחדש (Repricing Risk) – הינו הסיכון לתזוזה מקבילה של עקומי הריבית. הבנק בוחן בהקשר זה את החשיפה לעלייה וירידה מקבילה של עקומי הריבית (BPV) לתרחישים 1%, 2%, 3% ו-4%.

סיכון עקום תשואה (Yield Curve Risk) – בנוסף לבחינת סיכון התמחור מחדש, הבנק בוחן גם את סיכון עקום התשואה. כלומר, החשיפה במקרה שהשינוי הלא צפוי בשיעור הריבית יחול רק על חלק מסוים מעקום הריבית ועקום התשואה ישנה את צורתו. ניתוח זה כולל ניתוח של Time Buckets.

סיכון בסיס הריבית / סיכון מרווח (Spread) – מחירי גיוס של הבנק יעלו מבלי יכולת להעלות באופן מקביל את הריבית בשימושים (הן כתוצאה מתחרות והן כתוצאה מהעובדה שהאשראי ניתן לתקופה ארוכה). הסיכון הינו עלייה במרווח (Spread) הגיוסים, כלומר בעלייה במחירי הגיוס מעבר למה שתוכנן. בנוסף, קיים סיכון בסיס הריבית מפעילות בנגזרים (IRS), מכיוון שיש בפועל הבדל בין עקום ה-IRS לעקום הממשלתי.

סיכון בסיס - החשיפה לסיכון הבסיס יכולה לנבוע משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין ובקצב האינפלציה. מדיניות הבנק היא לנהל את הסיכונים הנובעים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר, במסגרת המגבלות שקבע הדירקטוריון.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים בכל מגזר הצמדה.

סיכון אופציות - סיכון האופציות אליו חשוף הבנק הינו הפירעונות המוקדמים. כאמור לעיל, הבנק מנהל את סיכון הריבית בהתחשב בקצב פירעונות המוקדמים. הבנק עוקב לאורך השנים על כלל הגורמים המשפיעים על הפירעון המוקדם ובפרט על הקשר בין שיעור הריבית לפירעון המוקדם. שיעור פירעון המוקדם שנלקח עבור המודלים לחישוב סיכון הריבית נקבע על-פי ניתוח מגמות העבר ועל בסיס הנחות לגבי התפתחות עתידיות.

תיאור מדיניות התאגיד הבנקאי בניהול סיכוני שוק ומדיניות ושיטות לניתור הסיכון ועמידה במגבלות ניתן לראות בדוח על הסיכונים לשנת 2015.

טבלה מספר 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה:
[אחר]

30 בספטמבר 2016					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים פריטים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים					
2,335.9	-	42.6	98.2	-	2,195.1
1,754.2	12.3	193.1	213.6	103.7	1,231.5
10,131.2	-	204.1	930.0	3,481.6	5,515.5
153.5	153.5	-	-	-	-
0.9	0.9	-	-	-	-
141.5	-	0.1	27.5	-	113.9
137.7	51.9	-	-	6.0	79.8
14,654.9	218.6	439.9	1,269.3	3,591.3	9,135.8
11,048.2	-	420.6	1,246.6	2,021.3	7,359.7
40.7	-	-	-	40.7	-
892.7	-	-	-	191.8	700.9
1,568.6	-	-	0.3	1,150.6	417.7
154.6	-	1.0	38.9	-	114.7
141.4	48.6	0.9	12.0	-	79.9
13,846.2	48.6	422.5	1,297.8	3,404.4	8,672.9
808.7	170.0	17.4	(28.5)	186.9	462.9
-	-	(13.2)	39.2	-	(26.0)
808.7	170.0	4.2	10.7	186.9	436.9

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

טבלה מספר 30 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה: (המשך)
[אחר]

30 בספטמבר 2015 ⁽³⁾					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים פריטים	⁽¹⁾ מטבע חוץ		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
		במיליוני שקלים			
2,228.5	-	58.0	93.1	-	2,077.4
1,567.7	8.9	75.8	553.1	36.1	893.8
9,859.6	-	144.0	1,034.1	3,397.9	5,283.6
151.7	151.7	-	-	-	-
1.3	1.3	-	-	-	-
111.0	-	0.3	14.4		96.3
127.7	53.9	-	-	3.5	70.3
14,047.5	215.8	278.1	1,694.7	3,437.5	8,421.4
11,119.3	-	304.1	1,526.8	2,396.8	6,891.6
43.9	-	-	-	43.9	-
399.0	-	-	-	44.6	354.4
1,430.6	-	-	0.3	850.3	580.0
117.5	-	0.8	15.6	2.1	99.0
156.1	62.8	1.1	15.6	-	76.6
13,266.4	62.8	306.0	1,558.3	3,337.7	8,001.6
781.1	153.0	(27.9)	136.4	99.8	419.8
-	-	38.6	(124.8)	198.0	(111.8)
781.1	153.0	10.7	11.6	297.8	308.0

נכסים

מזומנים ופיקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור, נטו⁽²⁾
בנינים וציוד
נכסים בלתי מוחשיים
נכסים בגין מכשירים נגזרים
נכסים אחרים⁽³⁾

סך הכל נכסים⁽³⁾

התחייבויות

פיקדונות הציבור
פיקדונות מבנקים
ניירות ערך שהושאלו
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
התחייבויות אחרות⁽³⁾

סך הכל התחייבויות⁽³⁾
הפרש⁽³⁾מכשירים נגזרים שאינם מגדרים
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)

סך הכל כללי

- (1) כולל הצמדה למטבע חוץ
(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה
(3) הוצג מחדש על מנת לשקף למפרע את התיקון הנדרש בסיווג האג"ח המוחזקות לפדיון לאג"ח הזמין למכירה, לפרטים ראה ביאור 1.5
[בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#)

31 בדצמבר 2015					
סך הכל	פריטים שאינם כספיים פריטים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב במיליוני שקלים	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
2,071.9	-	28.7	134.2	-	1,909.0
1,779.5	8.4	126.8	378.2	49.7	1,216.4
9,889.3	-	137.9	984.9	3,382.9	5,383.6
156.9	156.9	-	-	-	-
1.2	1.2	-	-	-	-
195.1	-	0.5	12.9	-	181.7
125.6	45.7	-	-	5.3	74.6
14,219.5	212.2	293.9	1,510.2	3,437.9	8,765.3
נכסים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים					
ניירות ערך					
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾					
בנינים וציוד					
נכסים בלתי מוחשיים					
נכסים בגין מכשירים נגזרים					
נכסים אחרים					
סך הכל נכסים					
התחייבויות					
פיקדונות הציבור					
פיקדונות מבנקים					
פיקדונות הממשלה					
ניירות ערך שהושאלו					
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים					
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					
התחייבויות אחרות					
11,019.0	-	284.9	1,526.2	2,323.6	6,884.3
39.4	-	-	-	39.4	-
0.8	-	-	-	-	0.8
387.3	-	-	-	107.7	279.6
1,634.8	-	-	0.3	1,143.3	491.2
195.2	-	-	11.6	1.9	181.7
159.0	59.4	0.6	15.5	-	83.5
13,435.5	59.4	285.5	1,553.6	3,615.9	7,921.1
סך הכל התחייבויות					
הפרש					
784.0	152.8	8.4	(43.4)	(178.0)	844.2
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים					
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)					
-	-	3.6	49.0	198.2	(250.8)
784.0	152.8	12.0	5.6	20.2	593.4
סך הכל כללי					

(1) כולל הצמדה למטבע חוץ

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

ניהול פוזיציות בתיק למסחר

[אחר]

במסגרת ניהול פוזיציות בתיק למסחר, הבנק קבע מגבלות לניהול החשיפה. המגבלות שנקבעו לפעילות הנוסטרו כוללים הן מגבלות על גודל התיק והן מגבלות על החשיפה (VaR, תרחיש וכו'). המערכת המסחרית של הבנק (FMR) תומכת בבקרה ממוכנת בזמן אמת על מגבלות של גודל תיק. כמו כן, ניתן לעקוב באמצעות מערכת המסחר אחרי כל הפעולות ששודרו ביום המסחר (פעולות שבוצעו, פעולות שטרם בוצעו ופעולות שהתבטלו). מעקב מלא אחר מגבלות תיק הנוסטרו מתבצעת בתחילת כל יום על יתרות הסגירה של יום המסחר הקודם. מעבר למעקב השוטף של מנהלי הנוסטרו, בחטיבת הסיכונים מתבצע מעקב (לפחות אחת ליום) אחר הפעולות ששודרו במערכת המסחר. באם נעשו פעולות משמעותיות מתבצעת בקרה מלאה על כל המגבלות גם במהלך יום המסחר. באחריות מנהלי הנוסטרו (הן הפנימי והן החיצוני) לעדכן את הגורמים הרלוונטיים בחטיבת הסיכונים בעת ביצוע פעולות כאמור.

התייחסות לאירועים לאחר תאריך המאזן

[אחר]

לא היו אירועים חריגים בתיק למסחר לאחר תאריך המאזן.

מידע נוסף על חשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם לפי מודלים לניהול סיכונים אחר

[אחר]

לבנק מערכת ALM (לניהול נכסים והתחייבויות) הכוללת בתוכה מערכת לניהול סיכונים באמצעות מודל ה-VaR. ה-VaR הוא אומדן שמכמת סיכון כולל של כל התיק הנובע ממספר רב של גורמי סיכון שונים, וזאת לאחר התחשבות במתאמים ביניהם. בנוסף, הוא מוצג במונחים כספיים, דבר שהופך אותו למדד נוח להשוואה ולמעקב וידידותי מאוד. ל-VaR מספר חסרונות:

- בשימוש ברמת מובהקות של 99% מתעלמים מהפסדים שעשויים להתרחש מעבר לרמת המובהקות.
- השימוש באופק של עשרה ימי עסקים מניח, כי ניתן לגדר ולמכור את הפוזיציות, תוך עשרה ימי עסקים. במוצרים ייחודיים, בהיקפי שוק גדולים או בתקופות משבר יתכן ובעיות הנזילות בשוק לא תאפשרנה סגירה, או גידור מלא, של הפוזיציות בפרק זמן זה.
- הסימולציה ההיסטורית מניחה, כי ההתנהגות ההיסטורית של גורמי הסיכון תחזור על עצמה בעתיד, דבר שעלול לא להתקיים.
- לכן, ה-VaR איננו יכול להחליף את כל מדדי הסיכון שקדמו לו. לפיכך ה-VaR משמש כמדד נוסף במדיניות ניהול הסיכונים ולא כמדד בלעדי.

לפירוט נוסף בדבר אופן הניהול של פוזיציות בתיק למסחר ראה פרק "ניהול פוזיציות בתיק למסחר" [בדוח על הסיכונים של הבנק לשנת 2015](#). הבנק קבע מגבלות לערך הנתון לסיכון (ה-VaR הכלכלי היסטורי מבוסס על 2,000 תצפיות לתקופת אחזקה של 10 ימים).

טבלה מספר 31 – פירוט החשיפה במונחי VaR בתיק למסחר:

[אחר]

לתקופה שהסתיימה ב-				
31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2016		
ערך מקסימלי במהלך השנה ⁽¹⁾	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך התקופה ⁽¹⁾	סוף תקופת הדיווח	
במיליוני שקלים				
12.0	10.1	8.9	8.4	חשיפה בפועל
20.0	20.0	18.0	18.0	מגבלת הבנק

(1) סופי חודש במהלך התקופה.

לפירוט נוסף בדבר אופן הניהול של פוזיציות בתיק למסחר ראה פרק "ניהול פוזיציות בתיק למסחר" [בדוח על הסיכונים של הבנק לשנת 2015](#).

סיכון תפעולי [נדבך 3]

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים.

ככלל, הגדרת הסיכון התפעולי כוללת סיכונים משפטיים וכן סיכונים מעילה והונאה אך היא אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין.

הסיכונים התפעוליים שונים מהסיכונים הבנקאיים האחרים, בהיותם סיכונים פסיביים, שאינם מקושרים ישירות לפעילות המניבה תגמול צפוי, אלא קיימים כחלק טבעי מפעילות הבנק. סיכונים תפעוליים גלומים בכל תהליכי העבודה בארגון, בשל מגוון הפעילויות שבו, בהיות הארגון בעל נכסים, מפעיל מערכות מידע, ובהתקיים קשר עם לקוחות, עובדים וספקים.

במהלך תקופת הדיווח לא חלו שינויים במדיניות ובממשל תאגידי לניהול הסיכון התפעולי. לפירוט בדבר ממשל תאגידי, מבנה ארגוני ופונקציות בקרה בכל הקשור לניהול הסיכון [ראה דוח על הסיכונים של הבנק לשנת 2015](#).

פוזיציות במניות בתיק הבנקאי [נדבך 3]

למעט מסגרת מצומצמת שקבע הדירקטוריון לתעודות סל על מניות בתיק הזמין, בבנק אין הן מסגרת והן אחזקה בפועל במניות בתיק הבנקאי.

טבלה מספר 32 - היתרה המאזנית של ההשקעות במניות בתיק הבנקאי ושווין ההוגן של השקעות אלו:
[נדבך 3]

30 בספטמבר 2016				
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים				
6.2	5.9	0.3	-	6.2

**מניות
של אחרים**

30 בספטמבר 2015				
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים				
4.9	5.4	-	0.5	4.9

**מניות
של אחרים**

31 בדצמבר 2015				
הערך במאזן	עלות	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן
במיליוני שקלים				
7.7	7.8	-	0.1	7.7

**מניות
של אחרים**

* לפרטים נוספים ראה ביאור 4 [בתמצית דוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).

טבלה מספר 33 - השקעות הבנק במניות בתיק הבנקאי ודרישות ההון בגין*:
[נדבך 3]

31 בדצמבר 2015		30 בספטמבר 2015**		30 בספטמבר 2016		
דרישות	ערך במאזן	דרישות	ערך במאזן	דרישות	ערך במאזן	
הון ⁽¹⁾	שווי הון	הון ⁽²⁾	שווי הון	הון ⁽¹⁾	שווי הון	
במיליוני שקלים						
0.2	0.8	0.5	4.1	1.0	7.3	השקעות המסווגות בתיק למסחר ⁽³⁾
1.4	7.7	1.1	4.9	2.6	6.2	השקעות המסווגות בתיק הזמין למכירה
1.6	8.5	1.7	9.0	3.6	13.5	סך הכל השקעות במניות
0.4	2.6	1.1	9.0	0.0	0.3	מזה: נסחר בבורסה
1.1	5.9	-	-	2.6	13.2	מוחזק באופן פרטי
(0.0)	(0.1)	-	-	0.0	0.3	רווחים שטרם מומשו הכלולים בהון הפיקוחי

* לפירוט ראה ביאור 4 [בתמצית דוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2016](#).
** הוצג מחדש.

- (1) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 13.2% ליום 30 בספטמבר 2016 ובשיעור של 12.8% ליום 31 בדצמבר 2015. יחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 הינו 12.5%. ליחס זה, החל מיום 1 בינואר 2015 מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה, על פני שמונה רבעונים, עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס ההון הכולל המזערי שיידרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 1 בינואר 2017, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 13.4%.
- (2) דרישות ההון חושבו בהתאם ליחס ההון הכולל המזערי הנדרש לפי המפקח על הבנקים בשיעור של 12.5%.
- (3) כולל הקצאת הון בגין סיכון שוק ספציפי וסיכון שוק כללי.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי מנוהל במסגרת ניהול של סך סיכוני השוק בכלל וסיכוני הריבית בפרט. בנוסף דירקטוריון הבנק קבע מגבלות ספציפיות לחשיפה לסיכון ריבית בתיק הבנקאי. לפירוט אופן ניהול סיכון הריבית, ראה פרק סיכון שוק לעיל.

טבלה מספר 34 - רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש):
[נדבך 3]

בטבלה להלן מוצג ניתוח רגישות השווי הכלכלי של הבנק לשינויים בעקומי הריבית, המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בעקום ריבית שאינו מביא בחשבון את מרווח סיכון האשראי של הצד הנגדי ותוך שימוש במודלים פנימיים לגבי חלק מהמוצרים. זאת בשונה מחישוב שווי הוגן המבוסס, בין השאר, על היוון תזרימי המזומנים הצפויים בשיעורי הריבית המשקפים את רמות הסיכון, כמקובל בדוחות הכספיים, וללא מודלים פנימיים בחלק מהמוצרים.

מינימום בתקופה		מקסימום בתקופה		30 בספטמבר 2016	
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני שקלים					

(13.7)	(3.3)	4.1	12.9	4.1	(3.3)
(0.2)	(17.7)	20.3	1.5	(0.2)	1.5
(6.4)	(2.1)	1.7	5.5	(3.4)	2.7
(10.6)	(4.7)	7.3	10.9	0.5	0.9
(11.0)	(5.0)	6.5	11.1	3.6	(1.8)
(3.4)	(3.3)	4.1	3.0	(3.1)	2.7

תרחיש

תזוזה בריבית צמודה למדד:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
תזוזה בריבית לא-צמודה:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
תזוזה בריביות בסך מגזרים:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
מזה: בתיק הבנקאי
בתיק למסחר

מינימום בתקופה		מקסימום בתקופה		30 בספטמבר 2015	
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני שקלים					

(15.3)	(4.3)	3.8	14.2	(5.7)	5.5
(13.5)	(14.8)	17.2	12.0	14.2	(11.6)
(0.7)	(6.1)	6.7	0.2	6.7	(6.1)
0.0	(12.3)	15.2	0.2	15.2	(12.3)
0.0	0.0	12.1	0.0	12.1	(10.7)
0.0	(1.5)	3.2	0.5	3.2	(1.5)

תרחיש

תזוזה בריבית צמודה למדד:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
תזוזה בריבית לא-צמודה:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
תזוזה בריביות במטבע-חוץ:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
תזוזה בריביות בסך מגזרים:
סך כל תיק בנקאי ולמסחר
מזה: בתיק הבנקאי
בתיק למסחר

טבלה מספר 34 - רגישות הון הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית (השינוי התאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש) (המשך):
[נדבך 3]

מינימום בשנת 2015		מקסימום בשנת 2015		31 בדצמבר 2015	
ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%	ירידה 1%	עלייה 1%
במיליוני שקלים					

תרחיש

(18.5)	(4.3)	3.8	17.7	(16.0)	15.2	תזוזה בריבית צמודה למדד: סך כל תיק בנקאי ולמסחר
(13.5)	(16.1)	18.9	12.0	18.9	(16.1)	תזוזה בריבית לא-צמודה: סך כל תיק בנקאי ולמסחר
(0.7)	(9.2)	11.1	0.2	0.8	(1.0)	תזוזה בריביות במטבע-חוץ: סך כל תיק בנקאי ולמסחר
0.0	(12.3)	15.2	0.2	3.7	(1.8)	תזוזה בריביות בסך מגזרים: סך כל תיק בנקאי ולמסחר
0.0	(10.7)	12.1	0.2	1.0	(0.0)	מזה: בתיק הבנקאי
0.0	(1.8)	3.2	0.5	2.7	(1.8)	בתיק למסחר

סיכונים מובילים ומתפתחים

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח היערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התממשותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק, ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו או ההסכמים שהבנק צד להם אשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר הסיכונים ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה עמוד 82 [בדוח הדירקטוריון וההנהלה לדוח כספי לשנת 2015](#).
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתממשותו, אם בכלל, ולא ניתן להצביע על מידת ההשפעה האפשרית שלו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.

במהלך התקופה לא חלו שינויים מהותיים בסיכונים המתפתחים ומובילים בבנק. באשר להמלצות ועדת שטרם ראה פרק 2.1 "מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים" [בתמצית הדוחות הכספיים ליום 30.6.2016](#).

טבלה מספר 35 - ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון רגולטורי	השלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות נוספות
סיכון ציות	סיכון הציות הינו סיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית לחוקים, תקנות, הוראות הרגולציה, הנהלים הפנימיים והקוד האתי.
סיכון סייבר	אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה.

ליתר פירוט בדבר תיאור הסיכונים המתפתחים וניהולם ראה פרק מידע נוסף על סיכונים אחרים - סיכונים מובילים ומתפתחים [בדוח על הסיכונים לשנת 2015](#).

מידע בדבר סיכונים אחרים

[EDTF]

בין הסיכונים אחרים שהבנק חשוף אליהם נמנים, בין היתר, סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מוניטין, סיכון רגולטורי, סיכון ציות וסיכונים הלבנת הון ומימון טרור. במהלך התקופה המדווחת לא חלו שינויים בחשיפה לסיכונים אלה. לפירוט ראה פרק "מידע בדבר סיכונים אחרים" בדו"ח על הסיכונים לשנת 2015.

יחס כיסוי הנזילות [נדבך 3]

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישם הבנק את הוראת ניהול בנקאי תקין 221 בנושא "יחס כיסוי נזילות" של הפיקוח על הבנקים אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות בוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה. במסגרת ההוראה נקבע אופן חישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות פעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון בגינם, וכן הוגדר תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים הבאים (המכנה). תזרים זה כולל, בין היתר, משיכה מסוימת של פיקדונות מסוגים שונים בהתאם למקדמים בתרחיש, ניצול מסוים של מסגרות אשראי שהבנק העמיד ועוד, בניכוי פירעונות במהלך החודש ש לאשראי שהבנק העמיד במקדמים מסוימים וכו'. הסיווגים של אגרות-החוב, סוגי הפיקדונות, סוגי המסגרות וכו' ומקדמיהם נקבעו בהוראה. בהתאם, שינוי בהיקף הנכסים הנזילים או בהרכבם, שינוי בהיקף הפיקדונות בכל אחד מסוגי הפיקדונות המוגדרים בהוראה, שינויים בהיקף מסגרות האשראי והערבויות מולם יש לשמור נזילות וכיצוא בזה יכולים להביא לשינוי היחס.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% וגדלה ל-80% ביום 1 בינואר 2016 ותגדל ל-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימליות אלו. הדרישות חלות הן בסך המטעות והן במטבע-חוץ בנפרד, הן ברמת התאגיד הבנקאי "סולו" והן ברמת המאוחד, וחישוב היחס מבוצע בהתאם. תאגיד בנקאי אשר אינו עומד ביחס נדרש לדווח באופן מיידי לפיקוח על הבנקים, ולאחר שלושה ימי חריגה להגיש תוכנית לעמידה בדרישה המזערית.

ככלל, יחס כיסוי הנזילות על-פי הוראת ניהול בנקאי תקין 221 שונה מהמודלים הפנימיים החלים בבנק. היחס הממוצע במהלך הרבעון האחרון עומד על 390%, כאשר הדרישה המזערית היא 80% (בתקופה של רבעון שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 היחס הממוצע עמד על 403% כאשר הדרישה המזערית עמדה על 60%).

הבנק מנהל מעקב אחר ריכוזיות מקורות המימון בחתכים שונים, הן בשקלים והן במטבע-חוץ, ועומד במגבלות הפנימיות בנושא.

תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016
(במיליוני שקלים):*

סך ערך לא משוקלל (ממוצע) ⁽¹⁾	סך ערך משוקלל (ממוצע) ⁽²⁾	
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
9,248.8	494.8	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
697.8	34.9	פיקדונות יציבים
2,362.0	274.3	פיקדונות פחות יציבים
6,188.9	185.7	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
1,460.9	805.3	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
0.0	0.0	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיבים
1,420.8	753.3	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)*
40.2	40.2	חובות לא מובטחים
	0.0	מימון סיטונאי מובטח
1,765.6	219.0	דרישות נזילות נוספות, מזה:
100.5	100.5	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
0.0	0.0	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
1,430.1	100.1	קווי אשראי ונזילות
0.0	0.0	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
235.1	18.4	מחויבויות מימון מותנות אחרות
	1,519.1	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
0.0	0.0	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
1,208.1	1,039.6	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
97.5	97.5	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
1,305.5	1,094.2	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
		יחס כיסוי נזילות (%)
		סך ערך מתואם ⁽³⁾
		2,033.5
		424.9
		493%

* הערכים מחושבים על בסיס ממוצע משוקלל של 64 תצפיות יומיות במהלך הרבעון הנוכחי

(1) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיר תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).

(2) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).

(3) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת (א) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרים נכנס ויוצא ו-(ב) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015
(במיליוני שקלים):*

סך ערך לא משוקלל (ממוצע) ⁽¹⁾	סך ערך משוקלל (ממוצע) ⁽²⁾	
	2,570.4	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
549.5	7,762.7	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
31.6	632.5	פיקדונות יציבים
388.5	2,819.7	פיקדונות פחות יציבים
129.3	4,310.5	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
721.5	1,068.4	מימון סיטונאי בלתי מובטח, מזה:
0.0	0.0	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיבים
637.2	989.3	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)*
79.1	79.1	חובות לא מובטחים
0.0		מימון סיטונאי מובטח
175.5	1,565.5	דרישות נזילות נוספות, מזה:
62.8	62.8	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
0.0	0.0	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
90.3	1,278.2	קווי אשראי ונזילות
0.0	0.0	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
22.4	224.5	מחויבויות מימון מותנות אחרות
1,446.5		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
0.0	0.0	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
749.5	894.7	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
98.6	98.6	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
848.2	993.3	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
		יחס כיסוי נזילות (%)
סך ערך מתואם ⁽³⁾		
2,570.4		
598.3		
454%		

* הערכים מחושבים על בסיס ממוצע משוקלל של 47 תצפיות יומיות במהלך הרבעון.
(1) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיר תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
(2) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרימים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
(3) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת (א) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרימים נכנס ויוצא ו-(ב) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015
 (במיליוני שקלים):

סך ערך לא משוקלל (ממוצע) ⁽¹⁾	סך ערך משוקלל (ממוצע) ⁽²⁾	
	2,460.3	סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
		תזרימי מזומנים יוצאים
7,778.2	496.4	פיקדונות קמעונאיים מיחידים ומעסקים קטנים, מזה:
650.4	32.5	פיקדונות יציבים
2,565.1	327.0	פיקדונות פחות יציבים
4,562.7	136.9	פיקדונות לתקופה העולה על 30 ימים
1,278.5	756.9	מימון סטונאי בלתי מובטח, מזה:
-	-	פיקדונות לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים) ופיקדונות ברשתות של תאגידים בנקאיים קואופרטיביים
1,177.9	656.1	פיקדונות שאינם לצרכים תפעוליים (כל הצדדים הנגדיים)*
100.7	100.7	חובות לא מובטחים
-	-	מימון סטונאי מובטח
1,613.2	198.5	דרישות נזילות נוספות, מזה:
82.6	82.6	תזרימים יוצאים בגין חשיפה לנגזרים ודרישות ביטחון אחרות
-	-	תזרימים יוצאים בגין אובדן מימון מוצרי חוב
1,279.9	91.1	קווי אשראי ונזילות
-	-	מחויבויות מימון חוזיות אחרות
250.7	24.8	מחויבויות מימון מותנות אחרות
	1,451.7	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים
		תזרימי מזומנים נכנסים
-	-	הלוואות מובטחות (למשל עסקאות מכר חוזר)
838.9	690.4	תזרימים נכנסים מחשיפות הנפרעות כסדרן
122.7	122.7	תזרימי מזומנים נכנסים אחרים
955.1	799.2	סך הכל תזרימי מזומנים נכנסים
		סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה (HQLA)
	652.5	סך הכל תזרימי מזומנים יוצאים נטו
	403%	יחס כיסוי נזילות (%)
		סך ערך מתואם ⁽³⁾

* הערכים מחושבים על בסיס ממוצע משוקלל של 60 תצפיות יומיות במהלך הרבעון.
 (1) ערכים לא משוקללים יחושבו כיתרות בלתי מסולקות העומדות לפירעון או ניתנות לפירעון על ידי המחזיר תוך 30 ימים (לגבי תזרימים נכנסים ותזרימים יוצאים).
 (2) ערכים משוקללים יחושבו לאחר הפעלת מקדמי ביטחון מתאימים או שיעורי תזרימים נכנס ויוצא (לגבי תזרימים נכנסים ויוצאים).
 (3) ערכים מתואמים יחושבו לאחר הפעלת (א) מקדמי ביטחון ושיעורי תזרימים נכנס ויוצא ו-(ב) כל המגבלות הרלוונטיות (כלומר מגבלה על נכסים נזילים באיכות גבוהה ברמה 2 וברמה 2 ומגבלה על תזרימים נכנסים).

הבנק ממשיך באסטרטגיה, שהחלה לפני מספר שנים, של התמקדות בגיוס מקורות ממשקי בית תוך חתירה להרחבת בסיס המפקידים וגרעון הפיקדונות. בשל ההנחה כי הישענות רחבה על מפקידים קטנים (משקי בית) תתרום ליציבות מקורות המימון ובכך לחוסנו של הבנק ולשיפור פרופיל הנזילות שלו, הבנק הקצה משאבים לטובת גיוס ממשקי בית. הבנק הרחיב את סל המוצרים המוצע למשקי בית ושיפר באופן משמעותי את יכולת הגיוס שלו מאפיק זה, בין היתר, על ידי גיוס פיקדונות באמצעות מבצעים ייעודיים למשקי הבית.

ניהול סיכון הנזילות וסיכון מימון [נדבך 3]

לא חלו שינויים במהלך התקופה המדווחת בממשל התאגידי לניהול סיכון הנזילות, לרבות סיכון למימון ותוכנית מימון לשעת חירום. לפירוט ראה פרק "ניהול סיכון הנזילות" [בדוח על הסיכונים לשנת 2015](#).
מידע זה נדרש לראשונה בהתאם לדרישות הגילוי של ה-FSB במסגרת הדוחות לשנת 2015.

טבלה מספר 37 - מלאי נכסים נזילים
[EDTF]

ממוצע ל- 3 חודשים	ליום 30 בספטמבר
הסתיימו ביום	2016
30 בספטמבר 2016	
במיליוני שקלים	
133.5	183.4
893.2	812.2
1,006.7	890.7
-	-
-	-
2,033.5	1,886.3

מזומנים
חברות בבנק ישראל בניכוי חובת נזילות
ניירות ערך רמה 1⁽¹⁾
ניירות ערך רמה 2 א
ניירות ערך רמה 2 ב

סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה

ממוצע ל- 3 חודשים	ליום 30 בספטמבר
הסתיימו ביום	2015
30 בספטמבר 2015	
במיליוני שקלים	
94.7	7.8
1,567.5	1,360.0
908.2	1,056.6
-	-
-	-
2,570.4	2,424.4

מזומנים
חברות בבנק ישראל בניכוי חובת נזילות
ניירות ערך רמה 1⁽¹⁾
ניירות ערך רמה 2 א
ניירות ערך רמה 2 ב

סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה

ממוצע ל- 3 חודשים	ליום 31 בדצמבר
שהסתיימו ביום	2015
31 בדצמבר 2015	
במיליוני שקלים	
89.4	117.5
1,292.6	1,047.3
1,078.3	1,243.2
-	-
-	-
2,460.3	2,408.0

מזומנים
חברות בבנק ישראל בניכוי חובת נזילות
ניירות ערך רמה 1⁽¹⁾
ניירות ערך רמה 2 א
ניירות ערך רמה 2 ב

סך הכל נכסים נזילים באיכות גבוהה

מרבית יתרות הנזילות של הבנק הינם בש"ח, זאת בהתאמה לנפחי הפעילות הגדולים במטבע זה. לבנק יכולת גיוס מוכחת בש"ח וכן נגישות גבוהה לשוק ההון המקומי אשר מאפשרים גמישות רבה בגיוס מקורות וכן התאמה של רמות נזילות בהתאם להתפתחות העסקית של הבנק.

יתרות הנזילות הנקובות במט"ח הינם פיקדונות אשר מופקדים בבנקים מסחריים, בבנק ישראל ובניירות ערך ממשלתיים.

מרבית הנכסים הנזילים של הבנק נשענים על תיק הנוסטרו. מניתוח תיק זה, לאורך זמן, ניתן לראות כי הבנק שומר על שיעור אג"ח ממשלתי גבוה מסך התיק. הסתמכות זו, על אגרות חוב ממשלתיות, מבטיחה לבנק רמת נזילות גבוהה ויכולת נזילות נאותה, גם במקרה של לחצי נזילות בסביבה העסקית. גם גודלו האבסולוטי של התיק ופיזורו באג"ח שונות מאפשר, ברמת ודאות גבוהה, לממשו מבלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים בשווקים.

מידע נוסף - סיכון מימון [EDTF]

מקורות המימון של המערכת הבנקאית בשקלים ובמטבע חוץ הם בעיקר פיקדונות ממשקי בית, מחברות, מגופים מוסדיים, מבנקים בארץ ובחוץ לארץ ומגיוס חוב סחיר בשוק ההון.

המקורות כוללים בין השאר פיקדונות בכל מגזרי ההצמדה, הנושאים ריבית קבועה או משתנה, ומופקדים לתקופות שונות החל מיום ועד לשמונה עשרה שנים.

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך הגדלת משקל המקורות ממשקי בית מסך הכל פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו. במהלך התקופה לא חלו שינויים במדיניות ניהול מקורות הנזילות. לפירוט ראה [דוח על הסיכונים לשנת 2015](#). נכון למועד הדוח יתרת סך פקדונות הציבור של שלושת קבוצות המפקידים הגדולות עומד על כ- 531 מ' ש"ח.

טבלה מספר 38 - סוגי פקדונות לפי סוג המפקיד על בסיס מאוחד:

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016
במיליוני שקלים		
1,340.2	1,358.7	1,484.9
897.9	940.1	797.9
2,238.1	2,298.8	2,282.8
8,780.9	8,820.5	8,765.4
11,019.0	11,119.3	11,048.2

בישראל

לפי דרישה

אינם נושאים ריבית

נושאים ריבית

סך הכל לפי דרישה

לזמן קצוב

סך הכל פיקדונות הציבור*

מזה:

פיקדונות של אנשים פרטיים

פיקדונות של גופים מוסדיים

פיקדונות של תאגידים ואחרים

טבלה מספר 39 - פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד:

31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016
במיליוני שקלים		
6,147.8	6,381.8	5,809.7
2,615.6	2,560.6	2,587.1
288.8	593.2	310.3
977.2	648.0	1,065.8
239.4	290.0	186.4
750.2	645.7	1,088.9
11,019.0	11,119.3	11,048.2

תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח

עד 1

מעל 1 עד 5

מעל 5 עד 10

מעל 10 עד 50

מעל 50 עד 100

מעל 100

סך הכל

נכסים של הבנק מהווים משאב שעשוי לסייע לבנק להסיג מימון. טבלה שלהלן מציגה נכסים פנויים ונכסים משועבדים של הבנק מכלל הנכסים במאזן הבנק.

טבלה מספר 40 - סיכום של נכסים משועבדים ולא משועבדים**

[EDTF]

מידע זה נכלל לראשונה בדוח על הסיכונים לשנת 2015 בהתאם לדרישות הגילוי של ה-EDTF.

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016		
סך היתרה במאזן	משועבדים*	לא משועבדים
במיליוני שקלים		

2,335.9	23.6	2,312.3
1,754.2	265.4	1,488.8

מזומנים ופקדונות בבנקים
סך כל ניירות הערך (שווי הוגן במאזן הבנק)

יתרה ליום 30 בספטמבר 2015		
סך היתרה במאזן	משועבדים*	לא משועבדים
במיליוני שקלים		

2,228.5	16.3	2,212.2
1,567.7	418.6	1,149.1

מזומנים ופקדונות בבנקים
סך כל ניירות הערך (שווי הוגן במאזן הבנק)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2015		
סך היתרה במאזן	משועבדים*	לא משועבדים
במיליוני שקלים		

2,071.9	30.2	2,041.7
1,779.5	406.6	1,372.9

מזומנים ופקדונות בבנקים
סך כל ניירות הערך (שווי הוגן במאזן הבנק)

* כולל נכסים שמופקדים בעודף בחשבונות המשועבדים.
 ** הבנק כפוף למגבלות בנק ישראל בנוגע להיקף הנכסים משועבדים.

נספחים
טבלה מספר 41 - מילון מונחים
[EDTF]

מונח	תיאור קצר
אובליגו	מייצג את סך החבות שהועמדה ללקוח ומהווה את החבות הכוללת לבנק.
אינפלציה	מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים
אירוע קיברנטי (סייבר)	אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
אמצעי שליטה	על פי חוק בנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981, כל אחת מאלה: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד, ולעניין זה: (א) יראו את מי שמינה דירקטור בתאגיד כבעל הזכות למנותו; (ב) חזקה על תאגיד שנושא משרה בו נתמנה לדירקטור בתאגיד אחר, ועל מי ששולט באותו תאגיד, שהם בעלי הזכות למנותו; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חבויותיו.
ארגון מחדש של חוב בעייתי	חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב.
אשראי בהשגחה מיוחדת	אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
אשראי נחות	אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק ע"י השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.
אשראי פגום	אשראי אשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים, צפוי שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו (תשלומי קרן וריבית) לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. חוב יסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שתנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור.
באזל III/באזל III	הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח

מונח	תיאור קצר
גידור	<p>על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p> <p>עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה</p>
הון עצמי רובד 1	<p>הון על בסיס מתמשך - going concern capital.</p> <p>הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחזו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" - הוראות מעבר.</p>
הון רובד 2	<p>שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל III וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (contingent convertible- CoCo) שהונפקו על ידי הבנק ושיומרו למניות הבנק בקרות אירוע מכונן (point of non viability). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>
הון רגולטורי	<p>הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>
הלואה לדיור	<p>הלואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא ניתנה למטרת עסק:</p> <p>(1) ההלוואה מיועדת לרכישה או לחכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;</p> <p>(2) ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;</p> <p>(3) ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;</p> <p>(4) ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1 ו-2.</p>
הלואה ממונפת	<p>(1) אשראי שניתן למימון עסקה הונית</p> <p>(2) היחס בין סך החוב של הלווה ל-EBIDTA של הלווה עולה על שיעורים שקבע הבנק, בין היתר בהתחשב ברמות המקובלות בענף או במגזר ספציפי</p> <p>(3) לווה המאופיין ביחס גבוה של חוב לשווי נקי</p> <p>(4) רמת המינוף, לאחר המימון, כפי שהיא נמדדת באמצעות יחסי המינוף, גבוהה משמעותית מהנורמות המקובלות בענף או מרמות היסטוריות</p>
הסכמי CSA	<p>הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.</p>
הפרשה פרטנית	<p>הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהווה בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של</p>

מונח	תיאור קצר
	<p>הביטחון. לצורך קביעת ההפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב פגום, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת ע"י הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, ע"י יחידות ניהול סיכונים האשראי בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.</p> <p>ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, ההפרשה הפרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.</p>
הפרשה קבוצתית	<p>הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.</p>
חברת דירוג	<p>חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידיהן. בישראל פועלות שתי חברות דירוג – "מעלות" ו"מדרוג".</p>
חח"ד - חשבון חוזר דביטורי	<p>חשבון עובר ושב עסקי עם מסגרת אשראי.</p>
חשיפות חוץ מאזניות	<p>חשיפות אלו נובעות ממחויבויות שנטל הבנק כלפי הלווים שלו אך לתאריך הדיווח טרם מומשו/נוצלו על ידי הלווים ולאור זאת חשיפות אלו טרם באות לידי ביטוי ברישום נכס או התחייבות מאזנית. דוגמה לחשיפות אלו הן, בין היתר:</p> <ul style="list-style-type: none"> - התחייבויות למתן אשראי שטרם נוצלו; - מסגרות אשראי לא מנוצלות; - התחייבויות בהתאם להסכמי ערבות; - התחייבויות בהתאם לאישור עקרוני המחייב את הבנק לשמור על ריבית לתקופה מסוימת. - ועוד. <p>בדוחות הכספיים גילוי על התחייבויות חוץ מאזניות של הבנק באות לידי ביטוי במסגרת ביאור 31.</p>
יחס הלימות הון	<p>יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.</p>
יחס כיסוי נזילות	<p>יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.</p>
יחס מינוף	<p>מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.</p>
כתבי התחייבות נדחים	<p>כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.</p>

מונח	תיאור קצר
לווה	בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיעה הבנק. לצורך בחינת חשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".
מגנ"א - מערכת גילוי נאות אלקטרוני	מערכת מידע לקליטתם והפצתם דרך רשת האינטרנט, של מכלול הדיווחים הנדרשים מגופים הכפופים לפיקוחה של הרשות: תאגידים, מנהלי קרנות נאמנות, נאמנים, חברות יועצי השקעות, חברות לניהול תיקים וחתמים.
מס"ב - מרכז הסליקה הבנקאי	חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים
מק"מ-מלווה קצר מועד	נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית.
משך חיים ממוצע (מח"מ)	משך חיים ממוצע (מח"מ) נמדד בשנים ומשקלל את תשלומי הריבית התקופתיים של המכשיר הפיננסי לאורך חייו עד לפידיון הסופי. ככל שמשך החיים הממוצע ארוך יותר שווי הוגן של המכשיר מושפע יותר משינויים בשיעורי הריבית ומגורמים כלכליים אחרים ולפיכך מסוכן יותר.
נגזר	נגזר הוא מכשיר פיננסי או חוזה אחר, בעל 3 מאפיינים: 1. שוויו משתנה בהתאם לשינוי בשיעור ריבית, במחיר פיננסי מוגדר, במחיר סחורה מוגדר, בדירוג אשראי או בבסיס דומה. 2. אינו דורש השקעה ראשונית נטו או דורש השקעה ראשונית נטו הנמוכה מההשקעה שהייתה נדרשת עבור סוגים אחרים של חוזים, שחזוי כי יגיבו באופן דומה לשינויים בגורמי שוק. 3. הוא מסולק במועד עתידי.
נגזר אשראי	חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללבוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון וכו'.
נדבך 1	הקצאת הון מזערי כנגד סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, בשיטה הקושרת את היקף החשיפות לסיכונים השונים לדרישת ההון הרגולטורית. הוראות נדבך 1 שנקבעו על ידי ועדת באזל אומצו במסגרת הוראות נוהל בנקאי תקין מספר 201 עד 209 והם קובעים שיטה פיקוחית לחישוב נכסים משוקללים בסיכון ואופן החישוב של דרישות ההון בגין נכסי סיכון כאמור.
נדבך 2	מתווה את התהליכים הפנימיים בבנק (ICAAP – Internal Capital Adequacy Assessment Process) המשמשים להערכת ההון הנדרש בגין מכלול הסיכונים לרבות אלו שאינם נכללים בנדבך 1 (כגון ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון נזילות, סיכונים סליקה וסיכונים אסטרטגיים) ובמקביל תהליך סקירה שיבוצע על ידי הפיקוח על הבנקים.
נדבך 3	משמעת שוק. נדבך זה קובע את האופן וההיקף של המידע שיוצג במסגרת הדיווח לציבור בדבר הסיכונים שהבנק חשוף אליהם. במסגרת נדבך זה נדרש מתן מידע כמותי ומידע איכותי כדי לאפשר לגורמי השוק להעריך את מידת החשיפה של הבנק לגורמי סיכון.
נכסים משוקללים בסיכון או נכסי סיכון	נכסי סיכון משקפים חשיפה מאזנית וחוץ מאזנית שנוצרת בגין פעילויות

מונח	תיאור קצר
(RWA)	הבנק משוקללות בסיכון המיוחס לה בהתאם להוראות נוהל בנקאי תקין 203 עד 209 בכל הקשור לסיכון אשראי, סיכון שוק וסיכנות תפעול. נכסי סיכון כאמור נועדו לשקף את הסיכון המשוקלל בגינו נדרש הבנק להחזיק דרישת ההון הרגולטורי במסגרת הדרישות להלימות ההון.
סיכון אשראי	סיכון אשראי הינו סיכון הנובע מכך שהלווה או החייב לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם האשראי.
סיכון אינפלציה	הינו הסיכון משינויים לא צפויים בקצב האינפלציה, כלומר בשינויים במדד המחירים לצרכן.
סיכון בסיס אחר	חשיפה לשינוי של מחירים – כגון: מחירי מניות, אופציות וכד'.
סיכון נזילות	רמת החשיפה הנובעת מכך שחלק מהכנסות, הוצאות, נכסים או התחייבויות של הבנק או חברות הבנות שלו נקובים במטבע שונה ממטבע הפעילות שלהם, לעלייה או ירידה בשערי המטבעות להם הם חשופים. אלה עלולים לפגוע באופן ניכר וליצור הפסדים ובמקרים מסוימים אף להביא להפסדים כבדים.
סיכון מטבע	רמת החשיפה הנובעת מכך שחלק מהכנסות, הוצאות, נכסים או התחייבויות של הבנק או חברות הבנות שלו נקובים במטבע שונה ממטבע הפעילות שלהם, לעלייה או ירידה בשערי המטבעות להם הם חשופים. אלה עלולים לפגוע באופן ניכר וליצור הפסדים ובמקרים מסוימים אף להביא להפסדים כבדים.
סיכון ריבית	סיכון להפסד או לירידת-ערך כתוצאה משינויים בשערי הריבית במטבעות השונים.
סיכון שוק	סיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים, וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.
סינדיקציה של הלוואה	עסקה שבה מספר מלווים חולקים מתן הלוואה ללווה יחיד, אך כל מלווה מעמיד הלוואה בסכום מסוים ללווה ויש לו את הזכות להיפרע ממנו. עסקאות מסוג זה מבוצעות לעיתים קרובות כאשר קבוצות של מלווים מממנות יחד אותן הלוואות כך שהסכום שמועמד ללווה גדול יותר מהנכונות של מלווה יחיד כלשהו להלוות.
סליקה	תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות ויישוב יתרות.
קבוצת לוויים	הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לוויים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לוויים אחת.
קווי הגנה	ממשל ניהול הסיכונים, מסתמך על שלושה קווי הגנה: קו ראשון: הנהלות קווי העסקים; קו שני: פונקציית ניהול סיכונים, חשבות, ייעוץ משפטי; קו שלישי: ביקורת פנימית.
שווי הוגן	ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה

מונח	תיאור קצר
	החשבונאית:
	- רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;
	- רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;
	- רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש טכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.
שיעור המימון (LTV)	שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.
ALM - Asset liability management	ניהול נכסי בנק והתחייבויותיו במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונו של הבנק בטווח הארוך, לטובת בעלי מניותיו.
CCR - Counterparty Credit Risk	סיכון אשראי צד נגדי - מהווה תת סיכון של סיכון האשראי הכולל אליו חשוף הבנק, ומבטא את הסיכון שצד נגדי בעסקת חוזה פיננסי ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של העסקה ולא יעמוד בתשלומים הנדרשים על פי תנאי העסקה. סיכון אשראי של צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד ומשתנה לאורך חיי העסקה. ערך השוק של העסקה משתנה באופן רציף בהתאם לתנודות גורמי השוק העומדים בבסיסה, ויכול להיות חיובי או שלילי לכל אחד מהצדדים בעסקה.
CRM - Credit Risk Mitigation	הפחתת סיכון אשראי - מקזזי סיכון המותרים לקיזוז עפ"י הוראות באזל II (בעיקר: ביטחונות נזילים משועבדים כנדרש). לפי הוראות אלה הבנק יכול, בעת חישוב דרישות ההון, להפחית את חשיפת האשראי שלו כלפי הצד הנגדי, ובכך להביא בחשבון את השפעת הפחתת הסיכון של הביטחון.
CVA - Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
DVA - debt valuation adjustment	התאמות חשבונאיות בגין סיכון אשראי של הבנק שנכללו בשווי ההוגן של ההתחייבויות בגין מכשירים נגזרים.
ECAI - External Credit Assessment Institution	חברת דירוג אשראי חיצונית כשירה היא יישות, שאיננה סוכנות אשראי לייצוא (ECA), המנפיקה דירוגי אשראי חיצוניים ושהוכרה על ידי הפיקוח על הבנקים כמי שעמדה בדרישות הכשירות שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203 בנושא "מדידה והלימות הון – הגישה הסטנדרטית – סיכון אשראי".
EDTF -Enhanced Disclosure Task Force	צוות משימה לשיפור הגילוי שהוקם על ידי ה-FSB. מטרת הגוף הינה לשפר את איכות הגילויים על הסיכונים, שיפור יכולת ההשוואה והשקיפות.
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.
FSB -Financial Stability Board	גוף בינלאומי אשר מפקח על המערכת הפיננסית הבינלאומית. מטרתו, לקדם את היציבות במערכת הפיננסית.
ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process	תהליך הערכת הלימות ההון משמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לתמיכה בסיכונים השונים שהקבוצה חשופה אליהם, על מנת לוודא שהון הקבוצה בפועל עולה על דרישות ההון האמורות בכל זמן.
KPI – Key Performance Indicator	מטרה עסקית רצויה המוגדרת במונחים כמותיים או איכותניים נגזרת מהמגבלות של התיאבון לסיכון.
RTGS – Real Time Gross Settlement	מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לגורמים עסקיים נוספים.

מונח	תיאור קצר
SREP - Supervisory Review Process	<p>התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכוניהם.</p>
	<p>במסגרת התהליך בוחן הפיקוח את פרופיל הסיכון של התאגיד הבנקאי וכן התהליך הפנימי שננקט על ידי הבנק להערכת נאותות כוללת של הלימות ההון הרגולטורי המוחזק על ידי הבנק כנגד החשיפות. תהליך זה נועד לתת לרגולטור כלים להערכה עצמאית של פרופיל הסיכון של הבנק וניהול הסיכונים ולקבוע צעדים להתערבות מוקדמות במטרה למנוע פגיעה ביציבות הבנק ואיתנות הפיננסית שלו.</p>
VaR - Value at Risk	<p>הינו מודל למדידת ההפסד המקסימאלי הצפוי בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש; השימוש בשיטה זו מצריך שיערוך שוטף של כל הפוזיציות של התאגיד בהתבסס על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות. מטרות המודל הינן לאמוד את הסיכונים שהמוסדות הפיננסים חשופים להם, וכן להחזיר הון הולם לכיסוי הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכוני השוק בפעילויות שונות.</p>

טבלה מספר 42 - אינדקס
[EDTF]

א	ו
אינדקס, 92, 3	סייבר, 85, 76
אשראי לדיוור, 38, 10, 3	סיכון אשראי, 3, 16, 27, 29, 31, 32, 34, 36, 40, 43, 44, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 87, 88, 89, 90
	סיכון מימון, 82
	סיכון נזילות, 11, 88, 89
	סיכון ציות, 76
	סיכון רגולטורי, 76
	סיכון ריבית, 64, 74, 88, 89
	סיכון שוק, 16, 73, 74, 87, 88, 89
	סיכון תפעולי, 16, 27, 29, 31, 32, 71
	סיכונים אחרים, 76, 77
ב	ז
באזל, 5, 7, 10, 11, 14, 15, 26, 27, 36, 77, 85, 86, 88, 90	
בטחונות, 34, 36	
בקריות, 86	
ג	ח
גידור, 69, 86	
	הון מניות, 15, 17, 19, 25
	הון עצמי רובד 1, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 26, 29, 33, 86
	הון רובד 2, 9, 14, 15, 20, 26, 86
	הלוואות לדיוור, 10, 36, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61
	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי, 14, 24, 86, 87
ל	ט
לקוחות עסקיים, 36	
לקוחות קמעונאיים, 36	
מ	י
מגבלות, 8, 9, 10, 14, 69, 74, 76	
מגזרי פעילות, 30	
מדדי ביצוע עיקריים, 3	
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים, 14	
מוסדיים, 82, 83	
מיזוגים, 6, 15	
מיזוגים ורכישות, 6, 15	
מינוף, 3, 7, 9, 11, 33, 35, 86, 87	
מיסים נדחים, 17, 18, 22	
ממשל תאגידי לניהול הסיכונים, 36	
מסגרות אשראי, 77, 87	
נ	פ
נגזרים, 17, 24, 25, 33, 34, 40, 43, 44, 62, 66, 67, 68	
נזילות, 3, 7, 11, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 87, 88, 89	
ניירות ערך, 6, 24, 25, 29, 34, 36, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 66, 67, 68, 81, 82, 88	
נכסי סיכון, 3, 9, 16, 29, 30, 86, 88	
נכסים אחרים, 24, 40, 43, 44, 66, 67, 68, 85	
נכסים משועבדים, 3, 84	
ע	ק
עתידיים, 6	
פ	ר
פיקדונות הציבור, 25, 66, 67, 68, 82, 83	
ש	ס
שווי הוגן, 15, 17, 40, 44, 62, 63, 72, 74, 84, 88, 89	
ת	צ
תגמול, 71	

